

NINA PAPI A JOB

Na Vuresi Makaliana Na Omea Ara Marea Tana Papi Iani

I laona nina papi **A Job** e totu na turupatuna kesa na mane dou aia e gadovia na rota loki sosongo. Ara viri mate sui na dalena, mara nanga sui goto pipi nina omea tatamani. Me kesa na lobogu seko e gadovia na kokorana popono. Me gini melu loki sosongo a Job, mi tana ara tu mai laba i konina tu tolu na kulana, mara tu goko koluginia tana rongona na vatsangisavi ma na rota loki e gadovia.

Mi tugira na kulana a Job ara tangolidatoa na papada vaga ara lavu na muriana igira sui na tinoni tana Israel tû mai nogo i sau. Migira ara padâ laka God e dona na saupeluna vanigira igira e dou niqira sasaga. Me ti vaga God ke tamivania kesa tinoni ke gadovia na rota loki, ma na papadana laka aia e tsukia na sisi, ma God e ngaoa ke tosasaga vania me ke gini goto tugua nina sasaga. Me vaga ia, mi tugira na kulana a Job ara raia ke mololegira nina sisi ti vaga God ke tobadou vanitugua. Maia Job e donagininogoa laka aia e mane dou, me gotolaka nina sasaga i matana God, me tau goto tsukia sa sisi, me tau moa donaginia matena gua ti God e pede sosongoli vaganana ia. Maia Job e tau goto suga tania nina tutuni, me tau goto matagu

na nongikakaiana God ke sauvulagi vania na rongona gua ti aia e kede sosongoli vaganana ia. A Job e ngao sosongolia laka ke tudoutugua i matana God mi mataqira na tinoni.

Ma God e tau goto tuguvisu vania sa nina goko a Job, me sauvulagi vania moa na susuligana ma nina sasaga loki segeni nogo ia. Mi kalina a Job e rongomia God e tsarivaganana ia, me gini padasavi sosongo tana rongona nina goko suguradi e nauvania God.

Mi tana susuina, ma God e sauanitugua a Job danga bâ nina omea, me liusigotoa bâ na omea e tamanina tana idana. Ma God e tai tu mataqira na kulana a Job rongona ara tu tau padagadovia na rongona na rota loki e gadovia a Job. Mi tana papi iani God e gini sauvulagia laka e utugana saikesa vania na tinoni na padagadoviana nina omeomea God, rongona aia segeni lelê moa e God, ma nina dona aia e liusi sosongolia bâ nina dona na tinoni.

Na Omea Ara Totu Tana Papi Iani

Na sangavi goko *1:1-2:13*

A Job mi tugira na kulana *3:1-31:40*

- a Job e goko suguradi vania God *3:1-26*
- na kesanina na vaigokovigi *4:1-14:22*
- na rukanina na vaigokovigi *15:1-21:34*
- na tolunina na vaigokovigi *22:1-27:23*
- na tsonikaeana na sasaga loki *28:1-28*
- na susuina nina goko a Job *29:1-31:40*

Na Taovia e tuguvisua nina goko a Job *38:1-42:6*

Nina goko e Eliu *32:1-37:24*

Na Taovia e tuguvisua nina goko a Job 38:1-42:6
Na vongo goko 42:7-17

God ma Satan Ara Ka Vaigokovigi Tana Rongona a Job

¹ Kesa dani me totu kesa na mane a Job na asana, aia e totu tana vera ni Us. Aia e mane dou sosongo, me totu parovata dou me tau goto naua sa omea ke sasi. Me samasama sailagi moa vania God, me muridougira pipi sui nina goko.

² Mara tu vitu na dalena mane mara tu tolu na dalena daki.

³ Me tamanigira vitu toga na sipi, me tolu toga na kamelo, me kesa toga na buluka, me tsege sangatu na asi. Mara danga sosongo goto na tinoni ara aqo vania, maia Job na mane tamani omea danga liuliu bâ tana kao popono tabana i Longa.

⁴ Mi tugira na dalena mane a Job ara tu lavu na vaioligi pipi kalina tana aqosi kavomutsa. Mi kalina ti vaga kesa tu vidaqira ke aqosi kavomutsa maia ke soamaitugira goto na kulana ma na vavinena kara tu mai sanga tana kavomutsa.

⁵ Mi tana matsaraka na dani i murina pipi na kavomutsa, maia Job ke mamata bongibongi me ke ba savori-kodoputsa mateqira pipi na dalena, rongona ke gini naua na suisui tu mateqira. Aia e nauvaganana sailagi ia rongona e padâ vaga iani, “E tau utu ti igira na dalequ kara totu tana sasi tana goko seko vaniana God i laona na tobaqira.”

⁶ Me kesa tana dani kalina igira na angelo ara mailaba i matana God, maia goto Satan e totu i laoqira.

⁷ Ma na Taovia e veisuâ Satan, “?Laka iava o talumai igoe?”

Ma Satan e gokovisu me tsaria, “Inau au liu bamai moa mau polia na barangengo popono.”

⁸ Ma na Taovia e veisuâ, “?Me laka igoe o reia a Job niq̄u maneaq̄o? E tagara goto ke kesa tana barangengo popono ke tinoni dou vaga ia, me ke dona na totu parovata rongona ke tau tsukia sa sasi. Aia e samasama sailagi vaniau, me muridougira pipi sui niq̄u goko.”

⁹ Ma Satan e tsaria, “?Me laka a Job sauba ke samasama vanigo moa igoe ti vaga ke tau pelua sa omea?”

¹⁰ Igoe o reitutugu sailaginia aia, migira goto nina tamadale, me pipi na omea sui aia e tamanigira. Mo vangalaka vanisosongolia, mo tusuvania danga nina omea tuavati tugua kara dangalia na kao popono.

¹¹ !Mi kalina ia, ti vaga igoe ko adiligi vania pipi sui nina omea tatamani, me sauba ko reia aia ke tû me ke soa sekoligo me ke taimatamu!”

¹² Ma na Taovia e tsarivania Satan, “Eo, e dou moa, ma na omea sui lakalaka aia e tamanina inau au mologira sui i limamu igoe. Ma na konina segeni a Job ko laka na peleana.” Maia Satan e tû me vano.

Satan e Tovelea a Job

¹³ Me kesa dani kalina tugira na dalena a Job ara tu kavomutsa tana valena tu tasiqira loki,

14 me kesa na mane adigoko e ulomai tsaku i konina a Job me tsaria, “Kalina igami ami gini aqo na buluka na pilokao tana uta, migira na asi ara mutsamutsa tana nauna varangi tana e dato dou na buruburu.

15 Mara tavongani labamai na alaala ni Sabea mara komigira sui lakalaka. Mara labumate-sigira sui nimu maneaqo. Inau lele moa au tangomana na tsogomauri mau gini mai kau tsarivulagia vanigo.”

16 Me tau vati goko sui moa aia, me labamai goto kesa na maneaqo me tsaria, “Na angaanga e matesigira sui lakalaka na sipi kolugira na mane ara reitutugugira. Inau lele moa au tangomana na tsogomauri mau gini mai kau tsarivulagia vanigo.”

17 Me tau vati goko sui moa aia, me labamai goto kesa na maneaqo me tsaria, “Ara tu tolu na alaala popono na Kaldea ara maiginigami mara laugira sui lakalaka nimu kamelo, mara matesigira pipi sui nimu tinoni aqo. Inau lele moa au tangomana na tsogomauri mau gini mai kau tsarivulagia vanigo.”

18 Me tau vati goko sui moa aia, me labamai goto kesa na maneaqo me tsaria, “Kalina tugira sui na dalemu ara tu mutsamutsa tana valena aia na dalemu loki,

19 me kesa na guguri loki e tavongani talumai tana kaomate, me vui pukalia na vale tana ara totu me kobi matesigira sui. Minau lele moa au tangomana na tsogomauri mau gini mai kau tsarivulagia vanigo.”

²⁰ Mi tana e lovtô a Job me ratsia na polona tana melu, me tsara koakoa na lovana, me tsuna e labusagi tana kao.

²¹ Me tsaria, "Inau au tau nogo botsa kolua sa omea, me sauba kau tau goto mate kolua sa omea. Na Taovia nogo e sau omea vaniau, mi kalina ia, maia nogo e adivisugira sui taniau. ! Tsonikaea na asana tabu!"

²² Me atsa moa ti na omea seko sui vaga gira ara laba vania a Job, maia Job e tau goto gini sasi tana keliseko vaniana God.

2

Satan e Tovoletugua a Job

¹ Me kesa tana dani kalina igira na angelo ara mailaba tugua i matana God, maia goto Satan e totu i laoqira.

² Ma na Taovia e veisuâ Satan, "?Laka iava o talumai igoe?"

Ma Satan e gokovisu me tsaria, "Inau au liu bamai moa mau polia na barangengo popono."

³ Ma na Taovia e veisuâ, "?Me laka igoe o reia a Job niqû maneaqo? E tagara goto ke kesa tana barangengo popono ke tinoni dou vaga ia, me ke dona na totu parovata rongona ke tau tsukia sa sasi. Aia e samasama sailagi vaniau, me muridougira pipi sui niqû goko. Migoe moa o turuginiau laka kau tamivanigo mo ko tavongani sekoli vania na maurina, me atsa moa ti o nauvani vaganana ia maia Job e totukakai babâ moa i koniqû inau."

⁴ Ma Satan e tsarivania, "Eo, ma na tinoni e ngaoa ke mauri, sauba ke tamia moa kara adiligi

vania pipi sui nina omea rongona e gini vaga ke mauri.

⁵ Mi kalina ia, ti vaga igoe ko sekoli vania na kokorana, me sauba ko reia laka aia ke tû me ke soa sekoligo me ke taimatamu!”

⁶ Ma na Taovia e tsarivania Satan, “Eo, e dou moa, kalina ia inau au molonogoa i limamu igoe, mo ko laka moa na labumatesiana.”

⁷ Mi tana ma Satan e tû me mololea i tana e totu na Taovia, me naua ma na vora ara viri botsa tana kokorana popono a Job.

⁸ Ma Job e vano me ba totu tana tsavutsavu i tana ara tsoni kutso, me rugia kesa na tapana na popovatu me kariginia na vorana.

⁹ Ma na tauna e ba reia me tsarivania, “?Egua, laka igoe o totukakai babâ moa i konina God ne? ?Megua ti o tau vealaginia moa God mo ko mate?”

¹⁰ Me gokovisu a Job me tsarivania. “!O goko bubulega moa igoe! Kalina God e sauvanigita na omea dou, migita a gini mage na adiana. ?Megua igita ti ka vaitsarigana kalina aia e molovanigita na rota?” Me atsa moa ti na rota loki sui ara gadovia a Job, maia e tau goto tsonia sa tsaqina goko seko ke kalea God.

Ara Tu Mailaba i Konina a Job Tugira na Kulana

¹¹ Mi kalina tugira tolu na kulana a Job ara tu rongomia laka na rota loki sosongo e gadovia a Job, ara tu padâ laka kara tu ba vereaa. Tugira nogo a Elipas ni Teman, ma Bildad ni Sua, maia Sopar ni Naama.

¹² Mi kalina ara tu maimai ao moa, mara tu morosi bâ a Job mara tu tau reigadovia. Mi kalina ara tu dona laka aia nogoria, mara tututriga na ngangai, mara tu tangitangi, mara tu ratsia tu poloqira tana melu, mara tu rasavaginidatoa na papasa i tu lovaqira.

¹³ Mi muri, mara tu totu puka kolua i lao tana kao, mara tu totu i tana e vitu na dani me vitu na bongi, mara tu tau goto tsonia sa tsaqina goko rongona ara tu kadangaginia na rota loki sosongo e gadovia.

3

A Job e Vealaginia na Dani Tana Aia e Botsa

¹ Mi tana susuina na vitunina dani maia Job e goko tugua me vealaginia na dani tana aia e botsa. Me tsaria:

²⁻³ “!Igoe God ko vealaginia na dani i tana inau au botsa;

ma na bongi i tana e tianaau na tinaqu!

⁴ Niqū God ko naua na dani ia me ke lia na rodo. Ko laka saikesa goto na padavisuana na dani vaga ia;

mo ko laka goto tamivania na marara ke mararasia.

⁵ Ko nauginia moa na dani na ponopala ma na rodo pulipuli;

mo ko tsavupoiginia na parako, mo ko koko ponotia na aso me ke tau goto sinaria.

⁶ Ko saluvaligia na bongi ia tania na tsoko ngalitupa,

mo ko laka na tamiana kara tsokovisu tugua.

- 7 !E dou bâ ti na mane ma na daki kara tau magemage tana bongi ia, ma kara tau goto tiana na daki!
- 8 Ko tsarivanigira igira ara dona na solopoke, migira goto ara dona na tagaoviana na Leviatan,* kara vealaginia na dani ia.
- 9 Ko tongovania na veitugusidani me ke tau datomai;
mo ko tongovania na bongi ia me ke tau goto amesia ke vovomai na dani.
- 10 Ko vealaginia na bongi ia rongona aia e tamivaniau mau botsa i konina, mau gini gadovi rota ma na melu loki.
- 11 “?Megua nogo ti au tau mate i laona tobana tinaqu,
se kau mate saviliu nogo kalina au vasini botsa?
- 12 ?Egua tinaqu ti aia e tulangiau?
?Megua ti e tsutsuau?
- 13 Ti vaga kau mate nogo tana tagu ia, minau kau totu rago nogo kalina ia tana vera na mango,
- 14 kolugira igira na taovia tsapakae ma na tagaovera,
igira ara logovisugira i sau na valeqira na tinoni tataovia;
- 15 se kolugira igira na tinoni lokiloki
ara dangaliginia na valeqira na qolumila ma na siliva;
- 16 se kolugira na baka ara vasubutogira.
- 17 I laona na qilu igira na tinoni vanga tsutsukibo
ara mololenogoa niqira nausasi,

* **3:8 3:8** “na Leviatan” Aia kesa na tuqana vigo na omea mamauri ni tasi

migira ara kolae tana aqo ara tsodoa na mango.

18 Me atsa vaga goto igira ara totu tana vale sosori mara gini mage na tsodoana na rago, ma na totu tania na gu loki ma na gorara tinoni.

19 Igira sui lakalaka ara totu i tana, igira e tangi loki gaqira rongo, migira na tinoni lê, kolugira goto na tseka ara totu tanusi tanigira gaqira taovia.

20 “?Megua ti igoe God o molovania na tinoni ke mauri babâ moa tana rota?

?Megua ti o tamivanigira kara reia na mararana na dani igira ara totu tana melu loki?

21 Igira ara totupitua na mate me tau lelê labamai;

ara lalave sosongolia liusia na laveana kesa na moi e totu popoi tana kao.

22 Igira e utu kara magemage poi tsau kalina kara mate ma kara qilugira.

23 God nogo e poia vanigira na omea ke laba tana tagu i muri,

me totu kapusigira pipi moa tana nauna.

24 Ngiti gaqu mutsa inau, na ngangai moa, me utu goto kau mololea na kukungu.

25 Pipi sui na omea inau au kadangaginigira mau matagunigira igira sui ara labamai vaniau.

26 Au tau goto dona na totu tana goto, mau tau goto dona na mango,

ma niqu rota e tau goto tamani susuina.”

4

Na Kesanina na Vaigokovigi
(4:1-14:22)

¹ Me tû a Elipas na mane ni Teman me tsarivania a Job,

² “?Igoe a Job, laka sauba ko tau gini kore ti vaga inau kau goko vanigo?

E utu vaniau goto kau totu mui babâ moa.

³ Ko reia, igoe o sasanigira rago na tinoni danga, mo kakaisigira igira ara maluku.

⁴ Mi kalina igoe o reia kesa e kolae, me maluku, me tubulagi, mo tû mo ba vereia, ma nimu goko o malagaisig-inia me gini tu tugua.

⁵ Eo, mi kalina ia me laba nimu tagu igoe na totu tana rota loki, me gini seko tobamu, me utu vanigo na bariana.

⁶ Igoe o tau kuti na samasama vaniana God, me gotolaka nimu sasaga tana maurimu popono.

Me vaga ia, me tuguragoa ko norua God me ke sangago.

⁷ “Mi kalina ia igoe ko papada dou, mo ko soamaia na asana kesa tinoni igoe o dona e gotolaka nina sasaga me gadovia na rota loki.

⁸ Inau au reigira na tinoni ara qari kaona na uta na sasi, mara rasavagini bamaia na vatuna na tsutsuk-ibo; mi kalina ia, migira ara tsurivia moa na lakana na tsutsukibo ma na nauseko.

- 9 Ma na korena God e mai vaga moa na tulonga loki me matesiginigira.
- 10 Igira na vanga tsutsukibo ara ngunguru mara kakanga loki vaga moa na laeone, maia God e muisigira me bokua na livoqira.
- 11 Mara viri mate lê vaga moa na laeone kalina e tau tsodoa sa omea ke matesia me ke gania, mara viri saranga bamai na dalena.
- 12 “Me kesa tana tagu, me kesa e goko gagasa mai tana kuliq, me tangi tetelo sosongo, me varangi nogo ke utu vaniau na rongomigadoviana na omea e tsaria.
- 13 Maia e laba vaniau tana bongi, me toro butosia niq, matura.
- 14 Mau gini novo mate, mau matagu loki, me gagariri popono na kokoraqu.
- 15 Me kesa na omea e mai pelea na ngoraqu. me tû na kolina na ivuq, tana matagu.
- 16 Mau rei bâ ragoa kesa na omea e tutû i tana; mau moro ba kakai i konina, mau tau moa tangomana na reigadoviana laka nagua vaga ia.
- Mi laona na mui kutukutu tana bongi mau rongomia kesa e goko me tsaria:
- 17 ‘?Laka tangomana ke kesa ke totugoto i matana God, se ke male saviliu i matana Aia e volâ?
- 18 God e tau goto norudougira nina maneago, me atsa moa ti igira goto nina angelo, maia e tsodovulagigotoa na sasi i laoqira.

- 19 ?Megua igoe o padâ laka God ke norudoua na tinoni aia e aqosiginia moa na kao lê, me dona ke mate tsaku vaga moa kalina ara pelea moa na bebe maia e tavongani mate lê?
- 20 E tau utu kesa tinoni ke mauri dou tana matsaraka, me ke tavongani labanovo vania na mate ti ke tsau tana ngulavi.
- 21 Ma kara adiligi tania pipi na omea sui aia e tamanina; maia e mate lê me tau goto moa vati tamani sasagana.”

5

- 1 E goko babâ moa a Elipas me tsaria, “Bâ, ko sosoa igoe a Job, mo ko reia ti vaga kesa ke mai me ke sangago. ?Laka e totu sa angelo tugua igoe ko nongia me ke mai sangago?
- 2 Kaira na tobakore ma na masugu ara ka dona na matesiaqira igira ara tau sasaga.
- 3 Inau au reia na tinoni bubulega me vaga moa ti aia e totu raviravi dou i laona na valena, mau nongia God ke ketsoa na valena, maia e naua me tavongani taveo lê.
- 4 Ma na dalena e utu goto kara tsodoa sa nauna i tana kara totu raviravi dou; me tagara goto ke kesa ke isutuguqira tana tinete.
- 5 Na tinoni ara vitoa sauba kara gania nina omea tsukatsuka, atsa moa na omea ara dato i laoqira na itai kokonaga,

migira ara marou sauba kara gini masugu nina
omea levolevo danga aia e tamanina.

⁶ Igita a dona nogo laka na sasi ma na rota
e utu kara ka vovodato tana kao vaga na omea
tsukatsuka.

⁷ !Tagara! Na tinoni segeni nogo e alomai na rota
me gadovisegenia,
vaga saikesa na vividina na lake e lovodato
talumai nogo i laona na lake.

⁸ “Me ti vaga inau kau gadovirota vaga igoe, me
sauba kau pilo bâ i konina God
ma kau sauvulagi vania na omea e rotasiau.

⁹ E utu vanigita na padagadoviana na omea loki
aia e naugira,
ma na omea ganataga aia e tau kuti na nauana.

¹⁰ Aia e molomaia na usa me tumulia na kao
me malobusiginigira na uta.

¹¹ Eo, aia God nogo e molokaegira igira ara totu
palatsuna,
me veregira igira ara tangitangi.

¹²⁻¹³ Aia e pualasia niqira aqo seko ara vangaraua
na nauana igira na tinoni vanga valoalo,
me sogotigira igira na tinoni ara sasaga loki i
laona nogo na omea ara vorogokona na
nauana,
rongona kara gini tau tangomana na manaliana
na omea ara vorogokona nogo.

¹⁴ Me atsa moa ti tana niaso vota, migira ara
tataposasa bamai vaga moa ti i laona na
rodo pulipuli.

¹⁵ Maia God e sogogaqira tania na mate igira ara
tau tamanina sa omea;

me laumaurisigira igira ara kili sasanga tania na
limaigira igira ara bingi sekoligira.

16 Eo, me vaga ia migira ara tau tamanina
sa omea ara dona kara amesia God ke
sangagira,
me ke muisigira igira na vanga tsutsukibo.

17 “!Ke mage aia na tinoni God e tosasaga
vania!

Me vaga ia, migoe ko laka na gini momosatoba
kalina God Susuliga Sosongo ke tosasaga
vanigo.

18 Igita a dona laka ti vaga God ke bokalia kesa,
maia nogo sauba ke talivania na bokana;
na limana nogo ia e labuginigo, ma na limana
goto nogo ia sauba ke taliginigo.

19 Pipi moa tana tagu aia sauba ke didia tanigo
na omea seko, me ke gini tau sekoligo sa
omea;

20 mi kalina ke laba na uvirau loki, maia sauba
ke palago mo ko gini mauri,
mi tana vailabu loki, maia sauba ke reitutugugo
mo ko gini tau mate.

21 God sauba ke laumaurisigo tanigira igira ara
dona na botsangi goko pero;
mo ko gini tau matagu kalina ke laba vanigo sa
omea seko.

22 Tana tagu na vailabu loki, mi tana liuna na
uvirau,
God nogo sauba ke reitutugugo, migoe ko totu
rago mo ko kiakia,
me utu goto ko matagunigira na omea tuavati
atsi kara sekoligo.

- 23 Na uta sui ko qarikaoqira sauba ke tagara goto sa vatu ko reia i koniqira; me utu lelê goto ke gatigo sa omea tuavati atsi.
- 24 Me sauba igoe ko totu dou rago i laona nimu valepolo; mi kalina ko moro bâ i koniqira nimu sipi, me sauba ko reigira kara totu raviravi dou moa.
- 25 Ma na dalemu ma na kukuamu sauba kara danga sosongo vaga saikesa nogo na rauqira na buruburu tana kao.
- 26 Migoe sauba ko mate kalina ko tuqatuqa sosongo nogo, vaga nogo kalina e ganoga na uiti mara anguni sagegira tana nauna na mani dudusi uiti.
- 27 A Job igoe, e oka nogo igami ami lalave rongona na omea vaga girani, mami tsodovulagia laka ara mana nomoa. Mi kalina ia ma nimu aqo nogo igoe ko rongomi vatagira mo ko tabedougira.”

6

- 1 Me goko a Job me tsaria,
- 2 “Ti vaga kamu tovogira tana omea na tovo mamava na rota sui ara gadoviau ma na sosongo au vatsangia,
- 3 me sauba kara mamava liusigira bâ na one i tasi, maia nogoria na rongona ti inau au tsonigira na tsaqina goko sagulepo lê girani.
- 4 Nina pipili nogo na God Susuliga Sosongo e vanasi lobatiginiau,

ma na tabatu e totu tana pipili e liuvia na koniqu
popono.

God nogo e molo palatetegira nina omea ma-
mataguniga kara maiginiau.

⁵ “E gini dou na tobana na asi kalina aia e gani
gana buruburu,
me totu dodo na buluka kalina e qatâ gana
buruburu makede.

⁶ ?Eo, masei nomoa ke ngaoa na ganiana na
mutsa e maqui me tagara na solo i konina?
?Me laka na seserena na toluna e gani vaga sa
omea?

⁷ Ma na tobaqu inau e tau saikesa padangaoa na
ganiana na mutsa vaga ia,
me pipi sui moa vatana na mutsa au ganigira ara
sekolia moa na tobaqu.

⁸ “?Megua vaga God ti e tau sauvaniau na omea
au nongia i konina?

?Megua ti e tau rongomia niqû nonginongi?

⁹ !Me ke dou bâ moa ti vaga God ke labumatesiau!

¹⁰ Me ti vaga inau kau donanogoa laka God sauba
ke nauvaganana vaniau ia,
minau sauba kau tsipu lekaleka tana mage atsa
moa ti au vatsangisavi loki.

Inau au donagininogoa laka God aia e tabu loki
sosongo;

mau tau goto dona kau pea mangana,

ma kau sove na nauana na omea aia e kilia.

¹¹ ?E sui saikesa nogo na susuligaqu, megua ti au
mauri babâ moa?

?Ma na rongona gua ti au mauri babâ moa kalina e tagara nogo sa omea dou kau amesigotoa?

¹² ?Me laka na vatu se na tapala mila na koniqu inau? Tagara saikesa.

¹³ Inau au tau nogo tamanina sa susuliga tugua kau gini sanga segeniqu;

me tagara goto sa nauna i tana kau pilo bâ ma kau tsodoa na sasanga.

¹⁴ “Mi tana tagu na rota loki vaga ni, au kilia kara visana na kulaqu dou kara mai totu koluau,

atsa moa ti inau au piloligi tania na God Susuliga Sosongo se tagara.

¹⁵ Bâ, migamu na kulaqu, amu peroau lê vaga moa na ko tsatsali

e tavongani mamatsa buto lê kalina e tau tumu nâ usa.

¹⁶ Tana tagu na bisi loki ma na snou,*

migira na ko tsatsali ara gini kakai buto lê,

¹⁷ mi kalina e labatugua na tagu na papara, me tavongani nanga lê na snou,

ma na okookona na kô ara totu mamatsa lê.

¹⁸ Me visana kalina igira na tinoni ara mololea na veraqira na vano kesa tana vera segeni,

ara dona kara liu tana kaomate kolua niqira kamelo ara kalagaia gaqira lutsa.

* **6:16 6:16** “na snou” Visana tana vera tana tagu na bisi loki na usa e dona ke lakolu me ke sere vaga moa na poke, kalina e tumu me tsavua na kao popono.

Mi kalina ti ke tagara gaqira kô, mara mololea
na sautu loki mara rurugu bamai na lave
kô,

maru tova mara viri mate lê.

¹⁹⁻²⁰ Igira na Seba ma na Tema ara dona goto na
nauvaganana ia.

Ara amesia laka kara tsodoa sa kô tana kaomate
ma kara inu niqira kamelo,

maru gini padasavi sosongo kalina ara reia ara
mamatsa takuti na okooko na kô.

²¹ Tana niqû papada inau, igamu amu vaga nogo
na okooko na kô mamatsa lê,

eo, amu reia na rota loki e gadoviau inau, mamu
gini sugavisu lê tana matagu.

²² ? Me laka inau au nongigamu nogo kamu
sauvaniau sa vangalaka,

se kamu volidodoa ke kesa rongona ke mai me
ke sangaau

²³ se kamu laumaurisiau tania kesa gaqu gala, se
tania na limana kesa aia e bingi sekoliau?

²⁴ “Bâ, kamu sasaniau igamu; ma kamu kate-
limai vaniau niqû sasi.

Minau sauba kau totu mui rago, ma kau rongomi
vatavigamu.

²⁵ Ti vaga na omea amu tsaria ke mana, minau
sauba kau tutunina,

eo, migira na omea amu tsaria igamu ara tau
saikesa liu tana sasaga.

²⁶ Igamu amu padâ laka na tsaqina goko inau
au tsonigira tana niqû rota loki na goko
lovolovo lê.

?Me ti ke vaga ia, me matena gua amu ngaogotoa kamu totosasaga vaniau tana rongona niqu goko vaga ia?

²⁷ !Me vaga moa ti igamu amu naua na tsoni daisi mateqira na baka tinamate, ma na tsabiriaqira gamui saidou rongona kamu gini tamani qolo danga!

²⁸ “Mi kalina ia, kamu morosiau mai inau. E utu lelê goto kau perogamu.

²⁹ Kamu mololea na goko dangadanga ma na tsonianana na tsaqina goko e tau mana. Ma kamu laka goto na kedeaqu inau, rongona inau au tau naua sa omea ke sasi.

³⁰ ?Megua, amu padâ igamu laka inau na tinoni vanga perôpero, mau vô na reigadoviana na omea e goto ma na omea e sasi?”

7

¹ Ma Job e goko babâ moa me tsaria, “Na maurina tinoni i lao eni e vaga saikesa moa ti na mauri tana rarai, mi tana aqo kakai pipi kalina,

² me vaga saikesa goto na tseka e rota loki na aqo tana aso me ngao sosongolia ke totu raviravi; me vaga moa goto kesa na mane aqoqolo e totupitua na vovolina.

³ Na vula ma na vula au tau lelê dona nagua au totu vania; na bongi ma na bongi au totu vania moa na rota.

4 Mi kalina au tsaro laka kau maturu, me vaga moa ti e katsi sosongo na bongi;
au pilopilo sailagi moa na bongi popono mau amesia ke tsaku na dani.

5 Na koniqu e dangali poponoa na meri;
me viri palepale na kokoraqu,
ma na butongo e viri rutsu tana voraqu.

6 Ara liu tsaku sosongo na bongiqu, me varangi nogo kau mate,
mau tau nogo amesia laka sauba kau douvisu-
tugua.

7 “Niqu God, ko padatugua laka na mauriqu e kurikuri lê vaga moa ti na magomago;
me utu goto kau dona na magemage tugua.

8 Igoe o morosiau kalina ia, me sauba e utu lelé goto ko reiau tugua.

Me ti vaga igoe ko lalaveau, me utu ko reilakaqu rongona inau kau nanga nogo.

9-10 Kalina na tinoni e mate me utu goto ke visumaitugua,

vaga saikesa moa na parako e lovoligi me vano;
migira sui ara donaginia ara padale saikesalia.

11 “!Tagara! !E utu goto kau totu mui!
Au kore sosongo me dato na tae i tobaqu.
Ma niqu aqo nomoa kau goko.

12 ?Na rongona gua ti igoe o totu pituau sosongo vaga ia?

?O pada ngatsua laka inau au vaga kesa na tuqana vigo na omea mamauri e totu i laona na tasi?*

13 Mi kalina inau au padâ kau tsaro me ke gini bisi niqû sosongo,

14 migoe o totoposuliginiau na bolebole, ma na omea mamataguniga au bolegira tana bongi,

15 poi tsau kalina inau kau padâ laka ke dou bâ moa ti kara ligotiau ma kau mate, liusia bâ na mauri babâ moa tana koniqû marasibiga vaga ia.

16 Inau au qisi nogo na mauri.

Ko mololeau moa, mo ko laka goto na molorota vaniaqu, rongona na mauriqu e tau nogo katsi.

17 “?Egua vaga na tinoni ti igoe o padaloki sosongolia?

?Megua ti o gini boe sosongo na omea aia e naugira?

18 Migoe o vilekea nina sasaga pipi tana mat-saraka,

mo tau goto kuti na tovoleana pipi kalina.

19 ?Sauba ke ngisa ti ko moroligi tetelo me ke gini mangamanga vaniau na konomiana na luluvequ?

* **7:12 7:12** “na tuqana vigo na omea mamauri e totu i laona na tasi” Tana niqira tutugunu na tinoni ni sau ara gini turupatu laka na tuqana na omea mamauri ara totu i laona na tasi, me kilia na reitutuguaqira sosongo rongona kara tau tsogo ma kara ba sekoligira na omea levo.

- 20 ?Egua laka na sasi au naugira inau ara sekoligo
igoe na vanga tuvi tinoni?
?Megua ti inau au lia nimu omea na sasanigado?
?Me matena gua ti inau au ngoli sosongoligo
igoe?
- 21 ?Me laka e utu vanigo ko padale vaniau niqu
sasi
mo ko luvusile vaniau na omea seko au naugira?
Ke tau nogo oka minau sauba kau totu i laona na
qiluqu,
migoe sauba ko lalaveau, me utu goto ko
reilakaqu rongona inau kau nanga nogo.”

8

- 1 Mi tana e sui nina goko a Job, me tû a Bildad
ni Sua me tsarivaganana iani,
- 2 “?Sauba ke ngisa ti ko mololea na tsoniana
nimu goko lovolovo lê vaga gira?
- 3 God Susuliga Sosongo e utu saikesa ke piloa
na pede mana me ke pede sekoliginia sa
tinoni;
aia e nau saikesalia moa na omea e gotolaka.
- 4 Migira na dalemu igoe, e tau utu kara sasi i
matana God,
aia nogo na rongona ti aia e gini kedeginigira
vaga e ulagana.
- 5 Me dou ti kalina nogo ia igoe ko nongia na God
Susuliga Sosongo ke galuvego.
- 6 Me ti vaga ke gotolaka manana nimu sasaga,
mo totumale saviliu i matana,
maia God sauba ke mai me ke sangago,
me ke aragovisu vanigo tugua na valem.

7 Maia sauba ke tusuvanigo tugua ke danga sosongo bâ nimu omea me ke liusia bâ na omea o tamanina tana idana.

8 “Au nongigo ko padatugua na sasaga loki ara tamanina igira na tinoni loki ni sau; mo ko vilekedoua na manana vaga e totu i laona niqira sasaga igira na mumuada.

9 Na maurida igita e kurikuri lê, migita a tau lelé donaginia sa omea; ma liu putsu i barangengo vaga moa na auau lê e vano putsu me nanga.

10 Me dou ti ko tamivanigira na mane sasaga ni sau kara sasanigo; mo ko rongomi vatavidoua na omea igira ara tsarivanigo:

11 “E tau tangomana na gaugau ke vovo dato tana nauna e tagara na kô; me utu goto na tsodoana tana nauna e tagara na bokoboko.

12 Me ti vaga na kô ke mamatsa lê, migira na gaugau sauba kara ida kara ruase lê kalina ara boruboru moa, me ke tau vati tugua na kaviana ma na nauginiana sa omea.

13 Migira na tinoni ara tau tutunina God ara vaga saikesa moa na gaugau; mi kalina ara padalea God me gini nanga lê saikesa niqira amesi.

14 Ara norua moa kesa na laolao lê e logoa na komitsi ke tangoligira.

- 15 ?Me ti vaga kara vataragi tana valena komitsi,
me laka sauba ke tangoligira?
?Me ti vaga kara tatango bâ i konina kesa na
laolao, me laka aia sauba ke sangagira na
tukakai?
- 16 Igira na tinoni vanga nauseko ara vovodato
vaga moa na buruburu i laona na aso
papara,
mara viri poko bamai pipi nauna i laona na uta,
17 ma na lamuqira ara tatango kakai tana vatu.
18 Me ti vaga kesa ke vutiligira,
me sauba ke tau goto dona kesa laka ara totu i
tana tana idana.
- 19 Eo, e mana, igira sui ara sove tania God e
kurikuri lê niqira tagu na mage.
Mi kalina kara mate ma kara mai visana ma kara
adia na sasaqira.

- 20 “Maia God e utu ke sove tania sa tinoni e
totugoto i matana,
se ke sangagira na tinoni vanga tsutsukibo.
21 Maia sauba moa ke tamivanigo mo ko do-
natugua na kiakia ma na gudato tana
mage,
22 me ke paluvangamaqira igira ara reisavigo
igoe,
ma na valeqira igira na tinoni vanga tsutsukibo
sauba kara viri nangaligi lê.”

9

- 1 Ma Job e tugua nina goko a Bildad me tsaria,
2 “Eo, inau au rongomigira sui nogo na omea
vaga gira.

Me ke naukoeguania kesa ti ke tangomana na totugoto i matana God kalina aia ke pede tinoni?

³ ?Me ke naukoeguania kesa ti ke tangomana na vaiganigi koluana?

Me ti vaga God ke veisuâ kesa na toga nina torogoko,

me tau tangomana na tinoni na tuguvisuana ke kesa.

⁴ God aia e sasaga loki me susuliga sosongo bâ; me tau ulagana sa tinoni ke tû me ke suamangana.

⁵ Me utu goto ke tsari idatalua vania ke kesa, ti aia ke ratsuligigira na vungavunga, me ke toroutsanigira tana nina momosatoba loki.

⁶ God nogo e molovania na vuluge me keselia na kao; me kasiligira na tuguru vatu ara tangolikakaia na barangengo.

⁷ Maia e tangomana ke tongo vania na aso me ke tau labadato, ma na veitugu ma kara tau mokemoke tana bongi.

⁸ God segeni moa e tatakatsinia na baragata, me tsotsokae i kelaqira na panu loki.

⁹ God nogo e tsauraginigira na veitugu tana masaoka,

igira na Buru, ma na Sagetolu, ma na Perotala.

¹⁰ E utu igita ka padagadovigira se ka tsokoraegira

na omea loki ma na omea ganataga danga sosongo aia e naugira.

- 11 “God e liu saviliu mai, minau au tau reilakana.
12 Maia e adigira na omea aia e ngaoa ke adia,
me utu goto kesa ke tongo vania;
me tau goto malagai kesa na veisuana, ‘?Goena
laka nagua o naua?’
13 Na korena God e vô ke sui.
Maia nogo e bingi rusaginigira gana gala
igira ara sangâ Rahab na vua loki ni tasi kalina
aia e ngaoa na tukapusiana.
14 ?Me vaga ia, ma na tsaqina goko koegua
tangomana kau tuguvisuginia nina goko
God?
15 Me atsa moa ti e maka i laona tobaqu laka au
tau sasi,
me utu nomoa kau tuguvisu vania nina goko;
ma niqû aqo moa kau nongia ke galuveau me ke
vaniau na pedegoto.
16 Me atsa moa ti aia ke tamivaniau na goko,
me utu nomoa kau tutunina laka aia sauba ke
rongomi vataviau.
17 Aia nogo e molomaia na legai loki ke rarusiau
me gini viri boboto na koniqû popono,
me tau lelê tamani sa rongona.
18 Maia e tangoliau kakai, me gini utu vaniau na
magomago dou;
me gini seko babâ moa na mauriqu.
19 ?Me laka kau tovoa na rarai? ?Na raiana God?
?Se laka kau raqâ tana pede? ?Laka tangomana
kesa ke raia me ke vano?
20 Me atsa moa ti e maka i laona na tobaqu laka
au tau sasi,
ma niqû tsaqina goko sui kau tsaria sauba kara
tau moa goto i matana,
maia sauba ke kedeginiau moa.

21 Me atsa moa ti e maka i laona na tobaqu laka au tau sasi,
minau au tau nogo gini boe ti ke mana se tagara.
Au qisi nogo na mauri.

22 Me atsa moa ti igita a sasi se a tau sasi,
ma God sauba ke matesigita sui lakalaka moa.

23 Kalina kesa na tinoni dou ke tavongani novotia na mate,
ma God e kiataginia.

24 God e molonogoa na barangengo tana limaqira na tinoni vanga tsutsukibo.

Maia e naua me gini koko sui na mataqira na manepede.

?Me ti vaga God e tau naua na omea vaga ia, masei moa e naua?

25 “Na bongiqu inau ara vano tsaku sosongo, me tau goto dou sa vidaqira.

26 Na mauriqu e vavano tsaku sosongo me otso vaga moa kesa na roko e vavano tsaku sosongo,

me tsaku vaga moa na manuloki kalina e lovt-sunaginia kesa gana omea ke gania.

27 Ti vaga kau kiaqumu ma kau tovoa kau padaleginigira niqu rota au vatsangia,

28 mi tana ara viri pidivisutugua gaqu vat-sangisavi,

rongona au donagininogoa laka igoe God, o padavaniau laka inau na tinoni sasi.

29 ?Me ti vaga igoe o padavaniau nogo laka inau na tinoni sasi, ma nagua goto kau gini ngongoragi matena na isutuguqu segeni?

- 30 Me tagara goto sa vatana sopu ke tugua na vulimaleana niqû sasi.
- 31 God e tsonitsunaau i laona na qilu na mani tsoni kutso,
migira goto na poloqu ara gini vangamâ goto tana rongoqu inau.
- 32 Me ti vaga ke tinoni lê moa God, me tau utu inau kau tuguisu vania nina goko;
ma kami ka bâ kolu tana tinete na gotosiana ka nimami vaiganigi.
- 33 Me tau goto totu ke kesa tugua ke nauvanikami na pedegoto God minau.
- 34 Me ti vaga God ke adiligia na gai i limana aia e rarusiginiau,
me ke mololea na molo matagu vaniaqu inau,
- 35 mi tana ti inau kau tau goto matagu na tsaridou vaniana na omea sui ara ngoliau,
rongona au dona segeniqû nogo i tobaqu laka au tau sasi.”

10

- ¹ Ma Job e goko babâ moa me tsaria,
“Inau au qisi nogo na mauri.
Sauba kau tû moa ma kau adilatigira na omea sui ara ngoliau.
- ² God, inau au nongigo ko laka goto na kedeaqu lê.
Ko tsarimaidou vaniau laka na kibo gua au tsukia inau.
- ³ ?Me laka e goto vanigo igoe na rotasiana ma na pea sekoliana
kesa aia igoe segenimu nogo o aqosia?

Mi kalina o reia na omea ara naua igira na vanga tsutsukibo, me laka e goto vanigo ko kiaqumu lê vanigira moa?

4 ?Me laka nimu pede igoe e atsa kolua na pede ami naua igami na tinoni?

5 ?Me laka na maurimu igoe e kurikuri vaga goto na maurimami igami?

6 ?Me ti ke tau vaga ia, ma na matena gua ti igoe o ketse vulagigira pipi sui niqû sasi, mo adikaegira pipi sui na omea sekô au naugira?

7 Migoe o donagininogoa laka au tau tsukia sa sasi, me laka e tagara goto sa tinoni tangomana ke laumaurisiau tania na limamu igoe.

8 “Na limamu nogo igoe o aqosiginia na koniqu, mo molovaniau na rereiqû, mi kalina ia ma na limamu goto nogo igoe o sekoliginiau.

9 Mo ko padatugua laka igoe nogo o aqosiginiau na kao.

?Megua ti o ngaoa na rapasiaqu ma kau lia visutugua na kao?

10 Igoe nogo o aqosiau mau gini mauri i laona na tobana tinaqu.

11 Igoe nogo o molosaia na koniqu kolu velesi ma na ulaula tana suliqû, mo tsavusaiginia na lasi ma na kokora.

12 Igoe nogo o galuveau ti o sauvaniau na mauri. mo aragodouau te au gini mauri.

13 Mi kalina ia, inau au donaginia laka tana tagu popono ia migoe o vorogokona popoi na sekoliaqu inau.

14 Igoe o totu matengana moa na tuvuaqu laka ti vaga inau kau tsukia sa sasi, mi tana ti igoe ko gini tamani rongona na sove na padale vaniaqu niqu sasi.

15 Mi kalina ti vaga inau kau puka tana sasi, mi tana migoe o tau kuti na kateli vaniaqu sailagi inau, me ti vaga inau kau naua na omea e goto me dou i matamu igoe, me tau moa peluau sa omea.

Minau au paluvangamaqu mau totu sailagi moa tana rota.

16 Me ti vaga inau kau tangomana kesa tana omea, migoe o tsoni lalavequ vaga moa na laeone kalina aia e lalavea kesa gana omea ke gania, mo dona goto na gini aqo na valatsatsa na mani sekoliginiaqu inau.

17 Igoe o pabovaniau sailagi moa niqu rota; ma nimu tobamomosa loki vaniau e dato me dato babâ, mo tau kuti na voro manogati vaniaqu gaqu matemate.

18 “?Niqu God, matena gua ti o tamivaniau nogo mau gini botsa?

Ke dou bâ vaniau ti vaga kau mate nogo i tobana tinaqu, me ke tau goto reiau ke kesa.

19 Na talu i tobana tinaqu ma na vano saviliu tana qilu, ke dou sosongo bâ, me ke vaga moa ti au tau nogo tuturiga na mauri.

20 God, igoe o dona nogo laka na mauriqu e tau nogo katsi.
 Me vaga ia me dou ti ko mololeau ma kau mango tetelo talu
 21 idavia kau mate ma kau vano tana nauna i tana e rodo pulipuli
 me ke utu goto na visu,
 22 tana vera na rodo ma na ungangana na mate, i tana e tau dona ke totugoto sa omea, me ngiti mararana na rodo pulipuli moa.”

11

1 Ma Sopar, aia na mane ni Naama, e rongomia kalina a Job e goko, maia e tû me tsarivanja,
 2-3 “?Igoe a Job o tsonigira danga sosongo na goko,
 mi tana nauvaganana ia o pada ngatsua laka ke naua
 migami kami gini padâ laka igoe o mane dou sosongo me goto nimu sasaga?
 ?O padâ igoe laka tana nimu tsaqina goko peapea o tsonia ke naua migami kami gini tau tangomana na tsariana sa omea, ne?
 Minau moa e utu lele goto kau totu mui. Sauba nomoa kau tuguvisugira nimu goko.
 4 Migoe o tsaria laka na omea sui o tsarigira ara mana;
 me laka igoe o totumale saviliu i matana God.
 5 !Ke dou sosongo manana ti vaga God ke tuguvisu vanigo nimu goko igoe!
 6 Mi tana ti aia ke sauvulagi vanigo laka ara danga sosongo na tabana na sasaga loki;

me laka ara totu popoi goto na omea danga ara
aotsau vania nina dona na tinoni lê.
Me dou ti ko dona laka na kede God e kedeginigo
e tau loki atsa kolua na sasi igoe o naua.

7 “?Me laka e tugugo igoe na tsodovulagiana i
tana e vosâ gana loki ma gana susuliga
God?

8 Maia e dato ao liusia na baragata,
me utu sosongo vanigo igoe na tsauliana.
Maia e tsuna ao liusia na barangengo na mate,
me utu sosongo goto vanigo na donaginiana.

9 Gana Loki God e katsi liusia na barangengo,
me dama liusia na tasi.

10 ?Ti vaga God ke tangolia kesa me ke raqa
bâ tana pede, masei tangomana ke tongo
vania?

11 God e donaginigira rago laka asegi na vanga
tangopeke;

me morosigotoa pipi sui na omea seko ara naua.

12 E utu ko reia sa asi atsi ke vasua kesa na dalena
tinoni,

me atsa vaga goto e utu ko reia kesa na tinoni
bule ke lia na tinoni sasaga.

13 “A Job igoe, ko pilo gotosia na tobamu, mo ko
nongia God ke galuvego me ke sangago.

14 Me ti vaga igoe o naua sa omea ke sasi, me dou
ti ko mololea na nauana,
mo ko laka goto na tamivaniana na sasaga tabaru
ke totu tana valemumu.

15 Me ti vaga ko nauvaganana ia, me sauba ke
goto dou tugua na tobamu, mo ko dona na
magemage,

mo ko totu raviravi dou, me utu goto ko matagunia sa omea.

¹⁶ Mi tana ti ko padalegira pipi sui na omea ara ngoligo kalina ia,

vaga moa igira na obo loki ara tatari votu i sau, mara vano putsu me tau nogo padatugua ke kesa.

¹⁷ Ma na maurimu sauba ke maka liusia na mararana na aso tana niaso vota,

migira sui na rota o vatsangia vaga moa ti o totu i laona na rodo tana bongi,

sauba igira sui kara oli, ma kara maka vaga moa ti i laona na dani male.

¹⁸⁻¹⁹ Ma God sauba ke reitutugugo dou. Migoe sauba ko totu raviravi dou tana mo ko noru sailaginia aia.

Mi kalina ti ko matura me sauba ko matura dou rongona e tagara goto sa omea ko matagunia.

Ma na tinoni danga sauba kara mai i konimu ma kara nongigo ko sangagira.

²⁰ Me sauba igira na vanga tsutsukibo kara lalavea iava tana kara ba taopoi tania na korena God,

me utu lelê kara ba tsodoa sa nauna.

Mi tana igira kara totu pitua moa na mate.”

12

¹ Ma Job e tuguvisua nina goko a Sopar me tsaria,

² “!Eo, igamu segeni lelê moa amu sasaga loki, mi kalina kamu mate, ma na sasaga loki sauba ke mate kolugamu goto!

³ Minau goto au sasaga vaga nogo igamu;

ma nimui sasaga igamu e tau liusia niq̄u sasaga inau.

Migira na tinoni sui ara donagininogoa na omea sui amu tsaria.

⁴ “Eo, mi kalina ia, migira goto gaq̄u duli dou ara kiataginiau moa, atsa moa ti e goto dou niq̄u sasaga, mau totu male i matana God.

Mi sau ma God aia e dona na rongomiana niq̄u nonginongi.

⁵ Migamu e tagara ngatsu sa omea ke sekoligamu, ti amu gilugaq̄u moa inau, mamu t̄u mamu labua kesa aia e varangi l̄e nogo ke puka.

⁶ Eo, migira na tinoni komikomi, migira goto ara peamangana God, ara totu dou rago tana valeqira, ma na susuligaqira segeni e lia ngiti niqira god.

⁷ “Migamu amu tsarivaniau, e dou ti ko b̄a nongigira na omea tuavati, ma na manu ni gotu, ma na tsetse ni tasi, ma kara sasanigo.

⁸ Se ti ko ngaoa mo ko ba veisuagira na omea sui ara mauri tana kao, ma na tsetse i tasi, migira goto kara sasanigo gana ko gini sasaga.

⁹ ?Laka ase i nomoa i laoqira na omea sui girani ke tau donaginia laka na limana God segeni nogo e aqosigira?

¹⁰ Na mauriqira na tinoni sui, me pipi sui goto na omea mamauri God e volagira, ara totu sui moa tana limana aia.

11 “Na mangada e dona na gani vidana na mutsa ti ke gani dou se tagara.

Me vaga goto na kulida, e dona ke rorongong vata me ke vilekea na goko ti ke goto se tagara.

12-13 Igira na tuqatuqa ara tamani ragoa na sasaga loki,

maia segeni moa God e tamanina na sasaga loki kolu susuligana.

Migira na tuqatuqa ara donaragogotoa na pada-gadovi omea;

ma God segeni moa e tamanina na pukuna pipi sui na dona,

ma na omea gua moa ti aia ke ngaoa na aqosiana, me tangomana vania moa ke aqosia.

14 ?Mi kalina ti God ke toroveoa sa omea, masei tangomana ke logo visutugua?

?Me ti vaga God ke tsonisagea kesa tana vale sosori, masei tangomana ke ba aditsunâ?

15 Ma ti vaga God ke tangoli kapusia na usa, me gini laba na tagu na mamatsa,

mi kalina ti vaga aia ke sangavitugua na uluna na kô, me tavetugua na obo.

16 “God e susuliga sosongo, me mana sailagi moa gana;

mara totu sui i limana aia igira ara dona na per-obulesi tinoni, migira sui goto ara tutunina niqira goko pero.

17 Maia e adiligia niqira sasaga loki igira na tagao vera,

me naua mara viri bubulega na tinoni pede.

18 Aia e adiligi tanigira gaqira susuliga na taovia tsapakae;

- me sageli vanigira na polona tinoni lê.
- ¹⁹ Me paluvangamaqira na manetabu, me adit-sunâ gaqira susuliga na tinoni lokiloki.
- ²⁰ Aia e muisia na mangaqira igira na tinoni nonoru,
me adiligia na sasaga loki tanigira na tuqatuqa.
- ²¹ Me paluvangamaqira na mane tagao
me pukali vanigira gaqira susuliga igira na tagaovera.
- ²² Aia e moloa na marara ke mararasia tana nauna e rodo pulipuli,
me mololabatigira i malena na omea ara totu popoi tana rodo.
- ²³ Maia nogo e naua mara gini susuliga mara tangirongo na veraloki,
mi muri maia e bâ me tuliusigira me toroveogira tugua.
- ²⁴ Me adiligia na sasagaqira igira na taovia na vera
me naua mara liu bubulega bamai lê,
- ²⁵ mara tataposasa bamai i laona na rodo
mara tapulepule bamai lê vaga moa na tinoni e inu me bule.

13

- ¹ “Pipi sui na omea amu tsaria igamu, au rei idanogoa inau.
Eo, au donaginigira sui lakalaka.
- ² Ma na omea sui amu donaginia, inau goto au donaginia.
Mamu tau lelê goto sasaga liusiau inau.
- ³ Inau au tau ngaoa na vaimangabarigi koluamui babâ moa igamu.

Au ngaoa moa na isutuguqu segeni i konina God
Susuliga Sosongo.

4 Igamu amu dona moa na gini bulesi tinoni
nimui goko peropero;

mamu vaga saikesa nogo na mane tatali e vô na
tatali.

5 !Ke dou bâ ti kamu tau tsarigotoa sa omea, mi
tana ti kara gini padâ na tinoni laka igamu
amu sasaga loki sosongo!

6 “Kamu rorongovata kalina inau kau isutuguqu
segeni.

7 ?Megua vaga ti amu totu matengana moa na
peropero?

?Mamu pada ngatsua laka nimui tsaqina goko
peropero nogo kamu sangaginia God?

8 ?Egua amu padâ laka kamu sanga tabana
konina God

ma kamu isutuguna aia kalina e ngaoa na
tineteaqu inau?

9 ?Me ti vaga God ke vilekea na laomui igamu,
me laka sauba ke tsodoa sa omea dou?

?Egua amu pada ngatsua laka tangomana kamu
bulesia God vaga nogo amu bulesigira na
tinoni?

10 Me atsa moa ti kamu pada popoia moa i laona
tobamui na omea vaga ia,

maia sauba ke taimatamui nomoa,

11 ma kamu vatsangia na susuligana loki ma
kamu gini matagu mate.

12 Ma nimui goko tabana amu tsaria ara tau lele
tamani sa rongona,

ara vaga moa na papasa lê, ma na kao tsitsi e taqarusa lê.

¹³ Kamu totu mui dodo moa ma kamu tamivaniau kau goko,

me atsa moa ti nagua ke laba vaniau, minau e utu goto kau totu mui.

¹⁴ “Eo, au tau goto matagu. Au vangarau nogo kau goko vania God,

me ti vaga kau mate, me dou vaniau moa.

¹⁵ Me atsa moa ti vaga God ke labumatesiau, mi konina aia segeni lelê moa au dona kau vataragi,

Maia nogoria na rongona ti niqû aqo kau isutuguqu segeni i matana aia.

¹⁶ Me ti vaga inau kau tau matagu na goko vaniana God,

me sauba ti aia ke reigadovia laka au tau tsukia sa sasi,

me ke galuveau tugua me ke maurisiau.

Rongona e tagara sa tinoni vanga nausasi ke malagai na ba tû i matana God.

¹⁷ Mi kalina ia kamu rongomigira niqû tsaqina goko kau tsaritutugu vanigamu.

¹⁸ Inau au vangarau nogo kau isutuguqu segeni, rongona au dona nogo laka e goto niqû sasaga.

¹⁹ ?Masei tangomana ke goko mataqu me ke katevulagi vaniau laka inau au sasi?

Me ti vaga ke totu kesa, minau au vangarau nogo na totu mui dodo ma na pituana moa na mate.

20 “God au nongigo ko tamivaniau me ke ruka moa na omea kau veisuago, me sauba kau tau goto tovoa na taopoi taniamu.

21 Kiki ko mololea na kedeaqu, ma na molo-matagu vaniaqu.

22 “Igoe God ko ida talu ko goko, minau sauba kau tuguvisu vanigo.

Se ko tamivaniau inau kau ida na goko, migoe ko tuguvisu vaniau.

23 ?Nagua gira niq̄u sasi? ?Ma na omea seko gua au naugira?

?Ma na tsutsukibo gua nogo au naua ti o kekeginiau?

24 “?Me rongona gua ti o poivaniau na matamu, vaga moa ti inau kesa gamu gala?

25 ?Me laka e ulagana ko molo matagu vania na raurau lê e puasalâ na guguri, se ko takuvia kesa na rau makede lê?

26 “Igoe o keli loki sosongo vaniau, mo kateli vaniau goto na omea au naugira kalina inau au tinoni vaolu moa.

27 Mo soriginia na tuaqu na itai tapala; mo tuvigira pipi sui niq̄u tsakutua, mo vilekegotoa na maleaqu.

28 Igami na tinoni ami dona kami tavusa vaga moa na kubu tolatola, ma kami nguta lê vaga moa na polo kalina e gania na mosu.”

14

- ¹ Ma Job e goko baba moa me tsaria,
“Eo, igami na tinoni e kurikuri lê na maurimami
i lao eni.
Me tuturiga kalina e vasugami na tinamami, me
gadovigami pipi na vatana na rota.
- ² Ami vaga moa na tsitsi e tavuresi tana mat-
saraka, me tavongani matsele lê tana
ngulavi,
mami nangaligi tsaku vaga moa na auau lê.
- ³ ?Megua igoe God, ti o vilekea moa nina sasaga
kesa e totu sekona lê vaga ia,
mo ko raqâ moa tana pede?
- ⁴ Me tagara goto sa omea male tangomana ke
talumai i konina sa omea e tau male vaga
na tinoni.
- ⁵ Igoe nogo o titivania na okana na maurina,
ma na dangana na vula sauba aia ke mauri
tsaulina,
me tau goto tangomana kesa ke olia na omea igoe
o titinogoa.
- ⁶ Me dou ti ko moroligi tania, me ke mango tetelo
tana susuina na maurina,
vaga moa na maneaqo e gini mage na mango
kalina e sui nina aqo tana ngulavi.
- ⁷ “Ma na gai ara kavitsunâ e dona ke kutsu
vaolu na vasuna tana tuturina me ke
mauritugua.
- ⁸ Me atsa moa ti kara tuturiga nogo na tola na
lamuna,
ma na tuturina ke mate nogo i laona na kao,

9 me ti vaga na kô i tana, maia sauba ke kutsutugua vaga moa ti na gai dato vaolu.

10 Mi kalina e mate na tinoni mi tana nogoria e sui vania.

?Maia e mate, me laka iava ia kalina?

11 “Vaga moa na kô ara tau nogo vuvura mai, migira na reku ara mamatsa buto lê,

12 me vaga goto na tinoni ara mate nogo, e utu goto kara mauritugua.

Me poi tsau ke sui na barangengo, me utu goto kara mamata,

se kara galisigira tania niqira matura.

13 “Ke dou sosongo bâ vaniau inau ti vaga igoe ko molopoiau tana barangengo na mate;

mo ko tami moa vaniau kau ba totu raviravi tana poi tsau kalina ke luba na koremu,

mo ko titia na tagu i tana ko padavisuau tugua.

14 ?Me ti vaga ke mate na tinoni, me laka tangomana aia ke maurivisutugua?

Minau sauba nomoa kau berengiti ma kau pipitu moa, poi ke sui niqiu tagu na rota.

15 Mi tana tagu nogo ia, ti sauba igoe ko soaau inau, minau kau gokovisu vanigo,

mo ko gini mage na reiaqu inau nimu omea vovola.

16 Mi tana ti igoe ko matanigira rago pipi sui niqiu tsakutua,

mo ko tau nogo padavisugira niqiu sasi.

17 Sauba ko padalegira vaniau, mo ko tsavupoi-gira i laona na todo.

18 “Au morosigira na omea sui ara totu i laona na barangengo, mau reia laka igira sui lakalaka ara dona kara sui lê.

Igira na vungavunga ara dona kara tatsora lê, ma na maragova kara ratsuligi tania na sasaqira.

19 Ma na susuligana na kô ke tuatsuna tana watu loki, me kiki rago kara nanga lê, ma na usa loki ke salaligia na kao popono.

Mo vaga nogoria igoe God, kalina igira na tinoni ara padâ laka ara totu dou nogo, migoe o tû mo veoligi vanigira niqira amesi vania na mauriqira.

20 Igoe o susuliga liusia na tinoni, mo raia ke vanoligi saikesa; mi kalina aia e mate, me rerei seko na ngorana.

21 Mi muri ti vaga igira na tinoni kara tsonikae-gira na dalena, maia e utu goto ke don-
aginia,

me ti vaga kara paluvangamaqira na dalena, me utu goto kesa ke ba tsarivulagi vania.

22 Aia e pada saikesalia moa na sosongo e vatsangia tana kokorana, ma na melu loki e ngolia na tobana.”

15

Na Rukanina na Vaigokovigi

(15:1-21:34)

¹ Mi tana e sui nina goko a Job, me tû a Elipas me tsarivania,

² “!A Job, inau au pada laka igoe nogo kesa o sasaga loki!

?Megua ti o tsonigira na goko kobakoba lê vaga
gira ara tau tamani sa rongona?

³ Tagara sa tinoni sasaga loki ke dona na tsoniana
na goko vaga igoe o gini goko,
se ke gini isutuguna segeni na tsaqina goko
tagara rongona lê vaga gira.

⁴ Me ti vaga na tinoni kara rongomia nimu
tsaqina goko bubulega vaga gira,
me sauba igira kara tau goto kukuni tania God;
me tagara goto ke kesa ke ngaoa na lotu vaniana.

⁵ Nimu sasaga tabaru nogo igoe e labavulagia
tana nimu goko bubulega o tsonia;
migoe o tovoa moa laka ko poia na sasagamu
tana nimu tsaqina goko sasaga.

⁶ Me tau nogo kilia inau kau kedego;
igira nogo pipi sui nimu tsaqina goko segeni ara
kede segenigo.

⁷ “?Megua, o pada ngatsua laka igoe nogoria na
kesanina tinoni e botsa i barangengo?

?Mo totu nogo igoe ti God e aqosigira na vun-
gavunga?

⁸ ?Me laka igoe o sanga na rongomiana kalina
God e vorogokona na omea aia e vanga-
raua na aqosiana?

?Me laka igoe segeni moa o sasaga loki?

⁹ Me tagara goto sa omea ko donaginia igoe kami
tu tau donaginigotoa tugami.

¹⁰ Mi tugami ami tu sasanigotoa na sasaga loki i
koniqira na tinoni sasaga e senge nogo na
ivugira,
igira na tinoni ara botsa ida bâ vania na tamamu
igoe.

- 11 “God e ngaoa ke bisilia nimu rota. ?Megua ti o sove tania moa?
I tugami ami tu goko ragorago vanigo tana asana God.
- 12 ?Megua te e gini seko tobamu mo gini vusulitugami tana kore vaga ia?
- 13 ?Megua ti o kore vania God mo tatamanga gana?
- 14 “?Me laka tangomana sa tinoni ke totu male saviliu tana maurina,
me ke totugoto saikesa i matana God?
- 15 Maia God me tau goto dona ke norugira nina angelo;
rongona igira na angelo mara tau goto totu male saviliu i matana aia.
- 16 Ma na tinoni aia e inuvia na nauseko ngiti gana kô,
me seko pitsu bâ nina sasaga, me tabaru sui pipi nina omeomea.
- 17 “Migoe a Job ko rorongongata dou kalina ia, minau kau tsarivulagia na omea au donaginia.
- 18 Igira nogo na tinoni sasaga loki ara sasaniginia na manana
vaga nogo igira ara sasia i koniqira na tamaqira,
mara tau goto molopoia sa omea.
- 19 Igira ara totu segeniqira i laona niqira kao,
me tagara goto sa tinoni ni veratavosi ke totu i laoqira, me ke raqaligigira tania God.

20 “Ma na tinoni vanga tsutsukibo aia e dona na bingi sekoliaqira na tinoni tavosi, sauba ke totu moa tana rota tana maurina popono.

21 Na leleona na omea mamataguniga ke tatangi loki tana kulina, migira na tinoni labupoi kara baginia kalina aia e padâ laka e totu raviravi dou.

22 Me ke tagara goto sa omea ke sangâ na tsogo taniana na rodo, maia e pada sailaginia moa laka e kesa na isi e totu pitua sa nauna me ngaoa na labumatesiana,

23 me laka igira na manusata ara tao pitua aia gana kara gania na konina.

Maia e donaginigotoa laka na rodo e totu pitunogoa;

24 me gini ponopala sosongo tobana, me vat-sangisavi, me gini matagu loki bâ, vaga moa kalina e dona laka kesa na taovia tsapakae susuliga e vangaraunogoa na vailabugi koluana.

25 “Aia nogoria ke vaga gana kede ke totu pitua na tinoni aia e langa limana na labuginiana God, me pea sekolia Aia e Susuliga Sosongo.

26-27 Ma na tinoni vaga ia e kaekae manana me tsatsarae sosongo; me adikaea gana tako, me ulo bâ laka ke vailabugi kolua God.

28 “Migira na verabau aia e tangoligira,

ma na vale ara tsogo tania na tamanina maia e
laugira,

sauba kara toroutsu sui lakalaka tana vailabu.

²⁹ Maia sauba e utu ke tamanigira oka nina omea
tatamani;

me tagara goto sa omea aia e tamanigira kara
totu saviliu.

Me atsa goto na nununa, maia goto sauba ke
nanga lê,

³⁰ me sauba ke utu goto vania ke taopoi tania na
rodo.

Aia sauba ke vaga moa na gai e ganisua na lake
na arana,

ma na guguri e puasala bamaia na latsena.

³¹ Me ti vaga aia ke bubulega sosongo me ke
norugira moa na omea kobakoba lê kara
sangâ tana maurina,

me sauba na omea kobakoba lê nogo ke ngiti
gana peluna.

³² Me ke tau vati tsau mai moa gana tagu na mate,
maia sauba ke matsele lê nogo,

vaga moa na arana gai matemate e matsele lê
na rauna, me utu goto ke marao douvisu-
tugua.

³³ Maia sauba ke vaga moa na itai na uaeni ara
dudu lê na vuana boruboru;

me ke vaga goto na gai na olive ara dudu lê na
latsena.

³⁴ “Migira ara tau tutunina God sauba kara tau
goto tamanina sa kukuaqira,

ma na lake sauba ke ganisua na valeqira igira
ara lavu na voli dodo tinoni

rongona kara gini sangagira tana nauana na omea seko.

³⁵ Ma na tinoni vaga gira ara dona sosongo na vorogokona manoga na tangopeke ma na nauana na omea e seko;

ma na perobulesi tinoni moa e dangali poponoa na tobaqira.”

16

¹ Mi tana e tû a Job, me tuguvisua nina goko a Elipas me tsaria,

² “E oka sosongo nogo inau au rongomigira na goko vaga girani.

Eo, ma na goko na vere tinoni amu sauvaniau amu paboginia moa niqû rota inau.

³ ?Megua igamu, sauba kamu goko babâ moa me ke utu ke sui?

?Me laka nagua e sekoligamu te amu goko babâ moa vaga ia?

⁴ Me ti vaga igamu kamu totu tana rota vaga inau au totu i konina kalina ia, minau kau mauri dou vaga moa igamu kalina ia,

me tangomana moa inau kau tsarivanigamu na omea sui vaga amu tsarivaniau inau,

ma kau lengulengu lovaqu vanigamu goto, ma kau lumiginigamu na obona niqû tsaqina goko.

⁵ Me tangomana vaniau goto kau kakaisiginigamu niqû totokoe,

ma kau goko babâ moa gana kau vereginigamu.

6 “Me tagara goto sa goko kau tsaria e dona ke sangaginiau,
me ti vaga kau totu mui, me tau goto gini bisi niquru rota.

7 “God igoe nogo o adiligi poponoa na susuligaqu inau;

mo tamia kara labumatesigira sui na dalequ.

8 Igoe nogoria o molo galaqu inau mau gini qarosaga mau suli lê,

migira na kulaqu ara reia igoe o nauvaganana vaniaiu ia,

mara padâ laka igoe o kedeau tana rongona au tsutsukibo.

9 Eo, God e kore loki sosongo vaniaiu me sasi votaau;

me vusuliau tana tobakore.

10 Na toga ara masingerungeru vaniaiu;

mara sagavusai i koniqu, mara davâ na ngoraqu.

11 God nogo e moloau i limaqira na tinoni vanga tsutsukibo.

12 Tana idana minau au totu dou rago,

maia God e mai me tangolia na lioqu, me lumu rapasiau,

me moloau kau lia nina omea na sasanigado.

13 Maia e vanasi poliginiaiu nina pipili,

me gini taratsi na tobaqu, me viri rutsu na tinaequ,

me atsa moa ti God e reivaganana ia, maia e tau lele goto galuveau.

14 E totu matengana na bokaliaqu babâ moa;

me maiginiaiu vaga moa kesa na mane vaumate e gini bule na matesi tinoni.

- 15 Tana idana ara padalokiau igira na tinoni, mi kalina ia minau au totu sekoseko lê mau vangamâ,
mau sagelia moa na polo baubau papadana na melu.
- 16 Au ngangai babâ moa poi tsau kalina e tsitsi me kubi na mataqu, me rerei seko sosongo na ngoraqu.
- 17 Minau au dona laka au tau vati naua moa sa omea kau sekoliginigira na tinoni tavosi, ma niqu nonginongi e male dou i matana God.
- 18 “Eo kiki igoe na barangengo ko laka na saro poiana na gabuqu kalina kau mate, mo ko laka goto na tamivaniana niqu nono tana rongona na pedegoto ke puala lê.
- 19 Minau au dona nogo laka e totu i baragata kesa aia e dona ke isutuguqu inau, me ke sanga tabana koluau.
- 20 Aia e dona ke goko tuguqu vania God, kalina au ngangai babâ moa i matana.
- 21 Mau norua ke ngongoragi matequ inau i konina God, vaga moa kalina kesa tinoni e ngongoragi sosongo matana na kulana.
- 22 Na bongiqu ara vano putsu nogo, me sauba ke tau oka, minau kau liu tana sautu i tana e tau goto tangomana vania kesa ke visumaitugua.”

17

¹ Ma Job e goko baba moa me tsaria,

“Inau au seko pitsu nogo, me varangi nogo kau mate,

ma na qilu segeni moa e totu pituau.

² Igira sui ara totu poliau ara tsiri sosongoliau, me utugana vaniau na nauana sa omea, mau totu kiki moa, mau momoro.

³ Niqu God, igoe o dona nogo laka inau au tsaria na manana,

ti au nongigo ko tabevaniau niqu tsaqina goko, rongona e tagara goto ke kesa ke sangâ na tabevaniaqu niqu tsaqina goko au tsaria.

⁴ Igoe nogo o vongo kapusia niqira papada gana kara gini tau dona na padagadovi omea, mi kalina ia mo ko laka goto na tamivaniaqira kara tseqo poliau inau.

⁵ I laona kesa na gokotabana ni oka ara gini goko laka ti vaga kesa na mane e sauligigira na kulana tana rongona na qolo,

mara gini tsodorota igira na dalena segeni nogo.

⁶ Mi kalina ia migira na tinoni ara gini aqo na tsaqina na gokotabana vaga ia tana rotasiginiaqu inau;

mara mai mara tsuvelia na ngoraqu.

⁷ Au melu loki sosongo mau ngangai me varangi nogo ke gini koko na mataqu,

ma na limaqu ma na tuaqu ara vaga moa na pidi.

⁸ Igira ara padâ laka e goto sosongo nogo niqira sasaga, ara morosiau mara gini novo mate, mara tû, mara kede sosongoliau vaga moa ti inau au tinoni sasi sosongo.

⁹ Eo, igira ara padâ laka e gotolaka nogo niqira sasaga,

ara gini livu suguradi sosongo laka e mana saikesa nomoa na omea ara tsaria.

10 Me ti vaga igira sui kara mai tû i mataqu inau, minau sauba kau tau lele goto tsodovulagia ke kesa i laoqira ke sasaga loki.

11 “Na bongiqu ara vano putsu nogo; ma na omea sui inau au padâ na nauana ara puka lê sui.

Me tagara goto sa omea dou kau amesigotoa.

12 Minau au totu moa tana rodo, migira gaqu duli ara tsarivaniau, ‘Tagara. Igoe o totu nogo tana marara.’

Mara tsarigotoa, ‘Ko laka na gini boe sagata, e varangi nogo ke dani male.’

Minau au donaginia laka au tototu moa i laona na rodo.

13 Mau amesia moa kau tsuna tana barangengo na mate,

mi tana sauba kau tsaro ma kau maturu i laona na rodo.

14 Me sauba kau tsarivania na qiluqu, ‘Igoe nogo na tamaqu,’

me vanigira na meri ara ganiau, ‘Igamu nogo na tinaqu ma na vavinequ.’

15 ?Me sauba nagua goto kau amesia inau?

?Masei tugua ke tsarivaniau inau laka sauba kau douvisutugua?

16 Mi kalina inau kau ba tsuna tana barangengo na mate,

ma niqu amesi e utu goto ke dulikoluau bâ i tana.”

18

¹ Mi tana e sui nina goko a Job, me tû a Bildad me tsarivaganana iani:

² “?Igoe a Job, sauba ke ngisa ti ko vongoa na mangamu igoe?

E dou bâ ti ko totu mui moa mo ko rongovata, mi tugami moa kami tu goko vanigo.

³ ?Egua igoe ti o padâ laka i tugami ami tu tau sasaga vaga moa na buluka?

⁴ Migoe o rotasi segenimu moa tana nimu momosatoba loki vaga ia.

?Me laka tana rongona moa nimu tobamosa igoe me ke gini totu mangu lê na barangengo?

?Me laka sauba God ke ratsugira na vungavungana gana ke gini douvisutugua na tobamu igoe?

⁵ “Nina laeti kesa tinoni vanga tsutsukibo sauba moa kara uvi matesia; me utu goto ke irutugua,

⁶ me ke rodo saviliu moa i laona na valena.

⁷ Kalina e mauri dou maia e dona ke tsotso kakai, mi kalina ia maia e tutubulagi moa, igira nina vorogoko segeni nogo ara tubulaginia me gini puka.

⁸ E liu bâ i laona na vugo me sogotia na tuana;

⁹ ma na pidipidi e kautia na bobouna tuana me tangolikakaia.

¹⁰ Gana taviti e totu popoi tana kao, ma gana pidipidi ara molovania tana matana sautu.

11 “Na omea mamataguniga ara totupitua pipi moa tana nauna, mara takuvitsaria.

12 I sau aia e tamani omea danga, mi kalina ia e gini rota na vitoa; ma na toroutsia loki e tototu pitua.

13 Na lobogu seko e gania na kokorana popono, me naua ma na limana ma na tuana ara viri mabulu sui.

14 Mara tsialigia tania na valena i tana e totu raviravi dou, mara raqa bâ i matana na Taovia na Mate.

15 Mi kalina ti vaga ke mate aia, me sauba ke tagara goto sa dalena ke totuvia na valena. Ma kara mai na tinoni tavosi ma kara rasavagini bamaia na papasa mila tana valena, rongona kara matesiginia na naquna na lobogu seko ia, mi muri migira nogo kara mai ma kara totuvia na valena.

16 Migira sui na lamuna ma na arana popono ara viri matsele sui mara makede.

17 Migira na tinoni sui ara padale saikesalia gana tangirongo, me tagara goto ke kesa ke padavisutugua.

18 Ara tsialigia tania na vera na mauri, ke baligi tania na marara, me ke ba totu tana vera na rodo.

19 Me tau lele goto pipidi sa kukuana, se ke mauri sa nina tinoni.

20 Me tû i tana e dato na aso me tsau bâ tana e sû, migira sui lakalaka ara rongomia na omea seko vaga ia e laba vania, ara gini novo mate mara gariri tana matagu.

21 Aia nogoria e vaga na omea e totu pitua na tinoni vanga tsutsukibo, migira sui goto ara tau lelê gini boe tana rongona God.”

19

1 Mi tana e sui nina goko a Bildad, me tû a Job me tsaria,

2 “?Egua vaga ti igamu amu totu matengana moa na labuginiaqu nimui tsaqina goko?

3 E danga nogo kalina igamu amu televolevo seko vaniau,

mamu tau lele goto gini vangamâ na tsogori pukaliaqu inau.

4 ?Me atsa moa ti vaga ke mana laka inau au naua sa omea ke sasi,

ma nagua e sekoliginigamu tugamu?

5 Eo, amu padâ laka igamu amu dou bâ liusiau inau,

mamu reigira na rota seko ara gadovia,

mamu gini keli vaniau laka inau na tinoni vanga tsutsukibo.

6 ?Megua laka amu tau moa reigadovia laka God nogo e naua na omea vaga ia?

Aia nogo e molovaniau gaqu taviti agana kau gini sogo i laona.

7 Minau au nongikakaia laka ke mololea na rotasiaqu lê vaga ia,

maia e tau lele goto rongomiau, me ke nauvaniau na pedegoto.

8 Ma God nogo e tukapusi vaniau niq̄u na sautu,
me gini tagara sa nauna i tana kau liu
inau;

maia e rodosigira pipi sui niq̄u sautu.

9 Me adiligigira sui lakalaka pipi na omea au
tamanigira,

me naua me gini tangi seko na soaqu i laoqira na
tinoni.

10 E labupolipoliau, mau gini seko pitsu saikesa,
me vutiligi taniau pipi sui niq̄u amesi,
me molovaniau kau totu pitua moa na mate.

11 God e kore sosongo vaniau,
me nauvaniau vaga moa ti inau gana gala.

12 Maia e mologira nina alaala na mane vaumate
mara maiginiau;
mara tsaia na kabi polia na valequ.

13 “God e naua migira na tasiq̄u mara viri
vanoligi taniau sui;
minau au mala vaga moa ti na tinoni labavô i
laoqira igira ara donadouginau.

14 Migira goto na kamaqu ma gaqu duli dou ara
viri vanoligi taniau sui.

15 Igira sui ara lavu na mai sanga mutsa i valequ
ara padaleau saikesa nogo;
migira niq̄u daki aq̄o ara nauvaniau vaga moa
ti inau na tinoni labavô, se na tinoni ni
veratavosi.

16 Mi kalina ti kau soâ kesa niq̄u tinoni aq̄o, maia
e tau lelê gokovisumai vaniau,
me atsa moa ti inau kau goko dou vania,
maia e utu goto ke galuveau me ke ngaoa na mai
sangaqu.

17 Ma na tauqu e utu goto ke berengiti na
siginiana na vuruna na mamagoqu,
migira na tasiqu segeni nogo ara sove goto na
mai varangisiaqu.

18 Mi kalina ara reiau na baka ara peau moa
mara kiataginiau.

19 Migira na kulaqu varavara ara reisavi sosongo-
liau,
migira sui au galuve lokigira ara tû mara gati
visuau moa.

20 Na kokoraqu sui ara tsautsau lê moa tana
suliqu;
me tugunogoa kau mate, mau tau moa dona egua
ti au tau vati mate.

21 “!Migamu na kulaqu, kamu galuveau kiki!
Na limana nogo God e labu pukaliginiau.

22 ?Migamu egua ti amu totu matengana moa na
labuaqu goto vaga nogo God e nauvaniau?
?Laka amu tau vati vatsa moa na rotasiaqu inau?

23 “!Ke dou sosongo nomoa ti vaga ke kesa ke
padavisugira sui pipi niqû tsaqina goko
me ke maretsunagira i laona kesa na papi!

24 Se ke adia kesa na gau me ke pariginigira tana
vatu,

mi tana kara totu kalavata saviliu.

25 Minau au donagininogoa laka niqû Vagamauri
e totu i gotu

mi tana susuina maia sauba ke mai me ke
isutuguqu.

26 Mi murina kalina na lobogu seko ke ganisuino-
goa na kokoraqu,

ma kau mamauri moa tana koniŋu iani, minau
sauba nomoa kau reilakana God.

27 Na mataŋu segeni nogo kau reiginia aia, me
tau goto kesa segeni,
aia nogo na omea inau au amesia tana tobaŋu
popono.

28 Migamu amu tsarivaganana, ‘?Nagua ka tu
naua tugita ti ka tu rotasi sosongolia?’
Mamu tsarigotoa, ‘Gana lobogu aia e pukuga mai
nogo i laona na tobana segeni.’

29 Bâ, mi kalina ia, igamu nogo nimui aŋo kamu
matagunia na isi,
aia nogo na isi e adimaia na korena God matena
na sasi,
mi tana ti sauba kamu donaginia laka e totu
manana kesa aia e dona ke sau na pede-
goto.”

20

1 Mi tana ma Sopar e tû me tsaria,

2 “A Job, nimu goko igoe e sekoli sosongolia na
tobaŋu
me siloviau na tuguvisuana.

3 Ma nimu goko sui igoe o tsaria o gini palu tu
vangamamami manana tugami,
minau au dona rago na omea kau tsarivisu
vanigo.

4 “Migoe o dona dou sosongo nogo laka e tu mai
nogo tana tuturigana
kalina God e moloa na kesanina tinoni tana
barangengo,

- 5 me tagara nogo sa tinoni vanga tsutsukibo ke dona na magemage oka.
- 6 Tangomana aia ke dato susuliga me ke suâ na masaoka,
me ke pelea na parako na lovana,
- 7 maia sauba moa ke nangaligi lê vaga moa na papasa.
Migira sui ara donaginia i sau sauba kara tsaria,
'?Laka iava e liu bâ aia?'
- 8 Maia sauba ke nangaligi lê vaga moa na bolebole tana bongi,
ma kara tau goto reitugua.
- 9 Me sauba ke nangaligi tania na nauna i tana aia e totu i sau;
- 10 migira na dalena sauba kara tuguvisua na omea aia e komia i koniqira na tinoni ara tau tamanina sa omea.
- 11 E vaolu sosongo rago na konina me susuliga,
me sauba moa ke tau oka me ke lia lê na papasa.
- 12-13 "Na tinoni vanga tsutsukibo e padangao sosongolia na nauseko me tau goto ngaoa na mololeana,
vaga moa kalina kesa e padangaoa na ganiana na mutsa puipui,
me moloa i vavana na lapina gana ke gini totu oka na puina.
- 14 Mi laona na tobana na mutsa puipui aia e gania e oli me vavai,
vaga moa na vavaina na omea ara dona na gini tabatu tinoni.
- 15 Maia na tinoni vanga tsutsukibo e mumutaligira sui na omea levelevo aia e komigira;

God e adivisugira sui atsa moa ti ara totu nogo i laona tobana.

16 Ma nagua sui moa aia na tinoni vanga tsutsuk-
ibo e konomigira,

migira ara vaga saikesa nogo ti na tabatu vania;
mara matesia vaga moa ti nina veiga kesa na
muata vogata.

17 Ma na tinoni ia e padâ laka sauba ke gini
magemage

me ke gini totudou na omea aia e komigira.

18 Me sauba moa aia ke mololegira na omea sui
e gini rota tana aqo mateqira;

me ke tau goto tamani taguna na gini magemage
nina omea levolevo sui,

19 rongona aia e bingi sekoligira na tinoni ara tau
tamanina sa omea me sove na sangaaqira,
me laugira lê na vale igira na tinoni tavosi ara
rota na logoaqira.

20 Me utu goto ke vatsa na nauana na susugu.

21 Mi kalina e mutsa gana, me tau goto dona ke
molovisua sa piqena.

Bâ, mi kalina ia ma nina omea tatamani sui ara
nanga lê sui.

22 Tana tagu tsotsodo aia e gini magemage nina
omea dangadanga,

me sauba kara nangaligi sui tania, me ke tau goto
tamanina sa omea.

23 !Molovania ke gania pipi na omea sui aia e
padangaoa!

God sauba ke kedeginia nomoa tana nina mo-
mosatoba loki.

24 Me ke molomaigira visana gana gala kolua
niqira isi tapala ma niqira parige
tapalamila.

Me ti vaga na mane ia ke saviIaginia na isi tapala,
me sauba na pipili tapalamila ke tsuku tsapatugu
tana kokorana,

²⁵ me ke katsa laba tabana.

Mi kalina aia ke reia na gabu e roro tana pipili
maia ke matagu mate.

²⁶ Me pipi sui lakalaka na omea aia e tamanina
sauba kara viri seko takuti;

ma na lake ara tau soqoiginia na limana tinoni
ke iruvia aia kolugira sui nina tamadale.

²⁷ Na baragata sauba ke adilabatigira i malena
nina sasi na mane ia,

ma na barangengo sauba ke tatamanga gana.

²⁸ Na korena God sauba ke obotigira pipi sui
lakalaka nina omea tatamani.

²⁹ “Aia nogo ke vaga na kede e totupitugira na
tinoni vanga tsutsukibo,

na kede aia God e pede manogatinogoa vani-
gira.”

21

¹ Me sui nina goko a Sopar, me goko tugua a
Job me tsaria,

² “Kamu rorongomai kalina inau kau goko
vanigamu,

aia moa na omea au nongia i konimui ngiti
vereaqu.

³ Kamu tamivaniau ma kau goko talu,
mi kalina kau goko sui mi tana ti kamu galeau
babâ moa ti vaga amu padangaoa.

4 “?Egua igamu amu padâ laka inau au vaiganigi kolua sa tinoni lê moa? Tagara saikesa.

Au nauvania moa God, me gini seko tobaqu rongona aia e tau tuguvisu vaniau sa niqu goko.

5 Kamu moromai i koniqu. ?Laka e tau tugua kamu gini beke, ma kamu ponoti mangamui?

6 Mi kalina inau au papada tana rongoqira na omea ara laba vaniau, mau novo mate, mau gagariri tana matagu.

7 “?Megua nogo God te e tamivanigira na tinoni seko

mara mauri oka mara tamani omea danga?

8 Mara danga na daleqira ma na kukuaqira, mara reigira babâ poi tsau kalina ara loki.

9 Ara totu raviravi dou i laona na valeqira, me tagara sa omea kara matagunia.

Ma God e tau goto molomaia sa omea seko ke gadovigira.

10 Eo, me pipi sui niqira buluka ara vasusu dato, mara tau goto dona kara vasusu mate.

11 Ma na daleqira ara ulo bamai mara sisinagi vaga moa ti na dalena sipi,

12 mara gagavai muria na tatangina na itai tatangi ma na uete.

13 Mara mauri babâ moa tana rago tana mauriqira popono

mara mate dodo moa mara tau goto vatsangia sa rota.

14 “Migira na vanga tsutsukibo ara tsarivaganana vania God, ‘!Ko mololegami, ma kami totu segeni!

Ami tau goto ngaoa kami donaginia na omea igoe o pedevania na maurimami.’

15 Mara tsarigotoa, ‘?Masei vaga Aia e Susuliga Sosongo ti igami kami rongomangana?

?Me laka nagua ke pelugita ti vaga igita ka lotu vania?’

16 Mara koesegeniqira laka tana gaqira susuliga segeni nogo te e gini managaqira, minau moa e utu saikesa vaniau kau tabea na omea vaga ara pada igira.

17 “?Me laka e visa nogo kalina God e sekolivania na maurina kesa na tinoni vanga tsutsukibo?

?Me laka sa vidaqira e tsodonogoa sa omea seko loki?

?Me laka God e kedenogoa sa vanga tsutsukibo tana nina kore loki,

18 me uvi salalea vaga moa ti na rau makede e puasala na guguri,

se na papasa e lovosaginia na tulonga loki?

19 “Migamu amu tsaria, ‘God e kedeginia na baka tana rongona nina sasi na tamana.’

Minau au padâ laka na tsaqina goko vaga ia e tau goto.

Ke dou bâ ti vaga God ke kedegira igira segeni nogo ara naua na tsutsukibo,

mi tana ke gini labamaka laka aia e kedegira tana rongona niqira sasi segeni nogo igira.

20 Molo vanigira nogo igira na vanga nauseko
ke gadovigira segeni na kedena niqira
nauseko,
ma kara vatsangia na korena God Susuliga
Sosongo.

21 ?Mi kalina ti vaga ke vano putsu nogo na
maurina kesa tinoni,
me laka aia sauba ke boeginigira moa na dalena?

22 ?Laka tangomana kesa tinoni ke sasania God
sa omea,
maia segeni nogo e pedegira igira na angelo ni
gotu?

23-24 “Au reigira ara visana tinoni ara mamauri
dou moa tana mauriqira popono;
ara totu tana magemage me tau goto ngoligira sa
omea,
mara palaginia na koniqira gana mutsa dou poi
tsau kalina ara mate.

25 Me visana ara tau saikesa dona na magemage
tana mauriqira popono,
ara mauri mara mate tana tobamelu.

26 Migira sui lakalaka ara mate mara vano tana
qilu,
ma na meri e dangali poponoa na koniqira.

27 “Inau au donaginigamu laka amu pada moa
na sekoliaqu.

28 Amu veisuâ vaga ni, ‘?Mi kalina ia laka
iava nogo e ba liu na valena na tinoni
tangirongo,
aia na mane ri e tau kuti na nausailaginiana na
omea seko?’

- 29 ?Megua, laka igamu amu tau nogo goko kolugira na tinoni ara liu tavetada?
 ?Me laka amu tau rongomia niqira tatamanga ara adivisumaia?
- 30 ?Mi tana dani aia God ke kore me ke pedegira na tinoni,
 megua ti e gaegira pipi kalina moa na tinoni vanga tsutsukibo?
- 31 ?Masei tangomana ke taimatana na tinoni vanga tsutsukibo,
 me ke labuvisuginia tana rongona pipi sui na omea seko aia e naugira?
- 32 Mi kalina aia e mate mara kalagaivanoa tana qiluqilu,
 mara matalidou sosongolia na qiluna,
- 33 ma na toga na tinoni ara alavano na sangâ na qiluana,
 ma na kao goto e punu malamala lea moa na konina.
- 34 “! Migamu amu tovoa moa laka kamu vereginiau nimui tsaqina goko tau sasaga!
 !Me pipi sui lakalaka nimui tugugoko amu naua igira na perona sui moa!”

22

Na Tolunina na Vaigokovigi (22:1-27:23)

- ¹ Me goko sui a Job, me tû a Elipas ni Teman me tsaria,
- ² “?Laka e tangomana sa tinoni ke sangâ God kesa tana aqo
 atsa moa ti aia e sasaga loki sosongo?”

- 3 ?Me laka e pelua God Susuliga Sosongo sa omea tana rongona nogo e gotolaka nimu sasaga igoe?
- ?Se laka nimu sasaga dou igoe o sangaginia aia?
- 4 Me tau nomoa tana rongona laka igoe o kukuni tania God ti aia e gini tosasaga kakai vanigo me kedeginigo.
- 5 Tagara, mi tana rongona moa igoe o tsukigira danga sosongo na sasi, ma na omea tabaruga sui o naugira.
- 6 E tau ngatsu utu ti igoe o sove na tusuqolo vaniana kesa na kulamu aia e kilia na sasanga i konimu, poi ke sauvanigo talu na polona popono ngiti papadana laka sauba ke tuguisu vanigo nimu qolo, me gini tau totuvisu vania sa polona gana na tsavuginiana na konina.
- 7 Igoe o tongoa na kô vanigira ara kolae mara marou, mo sove goto na palaaqira igira ara vitoa.
- 8 Igoe o gini aqo na susuligamu ma gamu tangirongo na tangoli visuginiana na kao popono.
- 9 Igoe o tau moa sove na sangaaqira na daki tinamate, mo ba peqogira goto na baka tinamate.
- 10 Maia nogo na rongona ti na taviti ara totu polipoligo gana ko gini sogo i laona me tavongani dangaligo na matagu loki.
- 11 Eo e rodo popono nogo me gini utugana vanigo na moro,

me taveligo na obo.

12 “A Job, ko morodato mo ko reigira na veitugu ara totu i gotu vasau, maia God e totu paladato bâ i baragata, me morotsuna mai i koniqira.

13 Migoe o tû mo veveisua moa, ‘?Nagua nogo e dona God?

?Maia e totu popoi tana parako, me sauba ke koegua ti aia ke pede gotosigita?

14 Na parako matolu e didia me gini utu vania na moro, kalina aia e liu bamai i kelana na masaoka.’

15 “?Megua igoe a Job laka o padakuti matena moa na liu babâ moa i tana ara lavu na liu bâ igira na tinoni vanga tsutsukibo?

16 Me atsa moa ti e tau vati tsau mai moa niqira tagu na mate,

migira sui popono e salaligigira sui nogo na obo.

17 Tana idana migira nogoria ara sove tania God mara tsarivania, ‘!Ko mololegami, ma kami totu segenimami!’

Mara tsarigotoa, ‘?Laka nagua vaga na God Susuliga Sosongo tangomana ke nauvanigita igita?’

18 Maia segenina nogo God e naua ti igira ara gini tamani omea levolevo danga.

Minau moa e utu kau padagadovia niqira papada igira na tinoni vanga tsutsukibo.

19 Igira na tinoni dou ara gini magemage, migira e male dou na tobaqira ara kiakia,

kalina ara reigira na vanga tsutsukibo ara gadovikedede.

20 Mara tsaria, 'Pipi sui niqira omea tatamani igira na vanga tsutsukibo ara toroutsa sui, ma na omea ara kauvisu na lake e ganigira sui lakalaka.'

21 "Mi kalina ia, me dou ti igoe a Job ko naua na vaigotosigi koluana God; mo ko mololea na nauvaniana vaga ti aia gamu gala.

Me ti vaga igoe ko nauvaganana ia, me sauba ko douvisutugua.

22 Ko tabedougira na omea aia e sasaniginigo; ma nina tsaqina goko sui ko mololakagira i tobamu.

23 Eo, ma nimu aqo nomoa ko totu palatsuna mo ko pilovisu bâ i konina God, mo ko tsidavaginigira sui lakalaka na sasaga tabaru tania na valem.

24 Ko tsoniligigira sui nimu qolumila, ma nimu qolumila laka ni Opir i laona na kô tatave.

25 Mo ko tamivania moa na God Susuliga Sosongo ke lia ngiti nimu qolumila, ma nimu siliva angaanga.

26 Mi tana nogo ti sauba igoe ko tsodovulagia laka God nogo na pukuna nimu magemage, mo ko totu dou i matana.

27 Mi kalina ti ko nonginongi, maia sauba ke rongomia nimu nonginongi, migoe sauba ko gini mage na manaliana na omea o gini veke na nauana,

28 mo ko tangomana pipi sui tana omea o ngaoa na nauana,
ma na marara sauba ke mararasi sailaginia nimu sautu.

29 Igoe o dona nogo laka God e dona ke molot-sunaligira na vanga kaekae
me ke molokaegira igira ara totu palatsuna.

30 Maia God sauba ke maurisigo igoe ti vaga o totu male saikesa i matana,
ma na omea o naugira ara goto dou sui.”

23

1 Mi tana e sui nina goko a Elipas, me goko tugua a Job, me tsaria,

2 “E seko sosongo babâ moa na tobaqu mau tau goto kuti na livusuguradi vaniana God;
me atsa moa ti au nauvaganana ia, maia e tau goto mololea na bingiginiaqu na limana.

3 !Ke dou sosongo nomoa ti vaga kau donaginia iava tana kau ba tsodoa,
ma kau ba tû i matana!

4 Mi tana ti inau kau sogogaqu segeni,
ma kau adilabatigira i matana pipi sui na omea au gini livusuguradi.

5 Mau ngao sosongolia kau donaginia nagua aia sauba ke tsarivaniau,
me ke tuguvisu koeguania niqu goko.

6 ?Me laka God sauba ke gini aqo na susuligana loki tana vaiganigi koluaqu inau?
Tagara, aia sauba ke rorongovata moa kalina inau kau goko.

7 Inau e goto dou niqu sasaga; me tau utu ti kami ka vairongomigi dou kagami God;

mi tana ti aia sauba ke vota dou vaniau laka au tau saikesa naua sa omea seko.

8 “Minau au lalavea God i Longa, maia e tau totu i tana; mau lalave gotoa i Tasi, mau tau lelê goto tsodoa i tana.

9 God e nauragoa nina aqo i vava mi ata, minau moa au tau lelê reilakana.

10 Maia God e donaginigira sui pipi niqû tsakutua; me ti vaga aia ke tovoleau, me sauba nomoa ke tsodovulagia laka au totu male saviliu moa.

11 Inau au murigotosidoua nomoa na sautu aia e vilivaniau, mau tau lele goto soba tania ma kau liu bâ tabana se tabana.

12 Mau nausailaginia moa na omea God e ket-saliginiau na nauana; mau murigira moa na omea aia e padangaoa, mau tau goto murigira niqû padangao segeni.

13 “Aia e tau goto dona ke olia nina papada. Me tagara goto ke kesa tangomana ke tukapusi vania, se ke tongo vania na nauana na omea aia e padangaoa na nauana.

14 Aia sauba ke manalia nomoa na omea e pedemanogati vaniau nogo; mara danga sosongo goto na omea aia e padâ na nauaqira.

15 Maia nogoria na rongona ti inau au matagu loki mau gagariri i matana aia.

16-17 Aia nogo God Susuliga Sosongo e adipukali vaniau gaqu malagai.
 Maia saikesa nogo God, me tau na rodo, e naua mau gini matagu loki vaga ia,
 me atsa moa ti na rodo pulipuli e tsavua na mataqu mau gini koko.”

24

¹ Me goko baba moa a Job me tsaria,
 “?Megua God ti aia e tau titia na tagu i tana ke tinedougira na tinoni,
 me ke naua na pedegoto vanigira igira ara aqodou vania?”

² “Na tinoni seko ara dona na tavongani ratsuana na votavota rongona ke gini dama bâ niqira kao;
 mara komia niqira sipi na tinoni tavosi mara molosagegira i laona niqira bara na sipi segeni.

³ Mara lauvanigira niqira asi na baka tinamate, mara tangoligotoa nina buluka kesa na daki tinamate poi tsau kalina aia ke tsonia na matena popono nina kaoni.

⁴ Ara surukeliligigira igira ara tau tamanina sa omea
 mara turugira kara tsogo ma kara ba taopoi.

⁵ “Me vaga ia, migira ara vaga kiki moa na asi atsi
 mara lalave bamaia nagua kara gania i laona na kaomate mamatsa lê;

me tagara goto sa nauna tavosi i tana kara ba tsodoa na mutsa vanigira na daleqira.

6 Me kilia kara ba aqo tana niqira uta na tinoni tavosi,

ma kara pitsua na vuana uaeni i laona niqira uta na uaeni igira na tinoni vanga tsutsukibo.

7 Mi tana bongi ma kara maturu lê, rongona e tagara sa omea kara gini tsatsavu me ke gini papara na koniqira.

8 Me porisigira lê na kô na usa e sarara tsuna mai talu tana vungavunga,

me tagara sa valeqira mara ba kapitsa bamai moa tana babana watu agana kara gini totu raviravi.

9 “Migira na tinoni vanga nauseko ara ba laugira na baka tinamate tania na tinaqira, mara tû, mara adigotoa na daleqira igira ara tau tamanina sa omea ngiti tuguna niqira kaoni.

10 Migira na tinoni ara tau tamanina sa omea ara vano lê moa me tagara sa polo ke tsavua na koniqira;

Mi kalina ara ba tsakosaigira na uiti i laona niqira uta na tinoni vanga nauseko, migira ara aqo vitoa lê moa.

11 Mi kalina ara gotsa niqira olive gana na oela, mara rapasia niqira vuana uaeni gana na inu,

migira segeniqira ara gini rota na marou.

12 Mi laoqira na veraloki igira ara boka mara ngari mate

ara ngangaidato vania God ke sangagira,

maia God e tau goto gini boe na rongomiana
niqira nonginongi.

13 “Mara totu goto visana tinoni igira ara sove
tania na marara,
mara tau lele goto donaginia, se kara liu bâ i tana
aia e idagana vanigira.

14 Mi tana matsaraka bongibongi maia na mane
labupoi e mamata tsaku
me vano na labumatesiaqira igira ara tau taman-
ina sa omea,
mi tana bongi maia e tû me vano goto na komi.

15 Ma na mane vanga kiboga e pipitua kalina ke
sû na aso ti ke ba tsaro kolua na tauna kesa
na mane tavosi,
me tsavupoia na matana rongona ke gini tau
reigadoviginia ke kesa.

16 Mi tana bongi migira na mane komikomi ara
ba ratsia na valeqira na tinoni tavosi,
mara sage i laona mara komia niqira omea levo,
mi tana dani male migira ara ba taopoi tania na
marara.

17 Igira ara matagunia na liu tana mararana na
dani,
vaga nogo na tinoni tavosi ara matagunia na liu
tana rodo.
Ara reingaoa moa na totu tana rodo pulipuli.

18 “Migamu amu tsarivaniau moa, ‘Igira na
vanga tsutsukibo e taveligira popono na
obo,
maia God e ketsogira niqira kao;
ke gini tau goto bâ ke kesa na aqo tana nina uta
na uaeni.

19 Kalina e dato na aso, ma na paparana e rangia na lavo me tsaku e nanga lê.

Me vaga goto na barangengo na mate, aia e lauligi tsaku lea na tinoni vanga nauseko.

20 Me atsa moa ti na tinana segeni nogo ia, maia e tau nogo padavisua;

ma na meri ara ganisua na konina,

ma nina nauseko ara puka lê sui vaga moa na gai ara kavia me puka lê.'

21 "Eo, e gini laba vaga vania ia, rongona aia e malapekegira sosongo na daki tinamate, me tau goto galuvegira na daki ara tau tamani daleqira.

22 Tana susuligana segeni nogo aia God e adipukaliginigira na tinoni tangirongo; mi tana nina aqo moa God, mara gini mate na tinoni vanga tsutsukibo.

23 Me tau utu God ke tamivanigira kara totu bibiu dou, me ke tau laba vanigira sa omea seko; maia e tuvigira pipi kalina moa.

24 Me atsa moa ti ara tinoni tangirongo kalina ia, me ke tau oka me sauba kara mate vaga goto igira na tinoni sui;

vaga nogo kalina e ganoga na uiti ma na tinoni ara pitsuligigira sui.

25 ?Me ti ke tau laba vaga ia, masei tangomana ke sauvulagia laka inau au pero, me tagara rongona lê niqu goko au tsaria?"

25

¹ Mi tana e sui nina goko a Job, me gokotugua a Bildad me tsaria,

² “Ma God aia e susuliga sosongo manana; ma niqira aqo na tinoni sui kara kukuni tania; aia e tagaovia na verana i gotu tana rago.

³ ?Me laka tangomana kesa ke tsokoraegira na angelo ara aqo vania aia?

?Me laka e totu sa nauna i tana e tau mararasia na mararana God?

⁴ ?Me laka tangomana kesa ke gotolaka saikesa nina sasaga me ke male saviliu i matana God?

⁵ Mi matana aia, me atsa moa ti na vula maia e tau goto maka, migira na veitugu mara tau goto male saviliu.

⁶ Me atsa vaga goto na tinoni, aia e vaga moa meri lê me utugana vanigotoa ke totu male saviliu i matana God.”

26

¹ Mi tana e sui nina goko a Bildad, me goko tugua a Job me tsaria,

² “!Eo, igoe nogo a Bildad, nimu goko o gini o sangadou sosongolia nomoa kesa aia e maluku lê me tau nogo susuliga!

³ !Mo sauvania na goko sasaga vaga ia, mo pata koluginigotoa nimu donalevo kesa na tinoni bubulega vaga inau!

⁴ ?Masei o padâ igoe laka sauba ke rongomigira pipi nimu tsaqina goko?

?Masei e molovanigo igoe na papada ti o gini goko vaga ia?

⁵ “Ma na tidaogira igira ara mate ara gagariri tana matagu

i laona na kô loki i vavana na barangengo.

⁶ Ma na barangengo na mate e totu malemale lê moa vania God;

me tau goto tsavua sa omea ke gini utugana vania God na morosiana.

⁷ God nogo e taporatsania popono na masaoka, me tsauraginikaea na barangengo tana nauna e mangamanga lê.

⁸ Ma God goto nogo e dangaliginigira na kô na parako,

mara mamava me tongo vanigira kara botsa.

⁹ Me molopoia na vula i murina na parako.

¹⁰ Maia nogo e pedea tana ke ba vosa na tasi, na nauna i tana e tavota na marara tania na rodo.

¹¹ Mi kalina God e kore, migira na vungavunga sui ara viri kakasisi takuti tana matagu.

¹² Mi tana susuligana loki aia e beatasia na tasi, mi tana nina donalevo e tsogori pukaliginia na susuligana Rahab, aia na tuqana vigo na omea mamauri ni tasi.

¹³ Ma na mamagona lê moa God e gini uviligigira na parako, me gini totu malemale na masaoka.

Ma na limana e labuginia na tuqana vigo na omea mamauri ia, aia e tovoa na tsogoligi.

¹⁴ Ma na omea vaga gira ara sauvulagi vanigita na turina lê moa gana susuliga God,

e vaga moa ti nina gagasa lê moa igita a rongomia.

?Masei tangomana ke padagadovia e loki koegua manana nomoa gana susuliga God?"

27

¹ Ma Job e goko babâ moa me tsaria,

² "Inau au gini vatsa tana asana God Susuliga Sosongo,

aia nogo e tongo vaniau na pedegoto, me naua me gini seko sosongo na mauriqu,

³ laka tana tagu popono God ke tamivaniau moa na mauri,

⁴ ma na mangaqu e utu saikesa ke tsaria sa na omea ke seko,

ma na lapiqu e utu saikesa ke tsaria sa goko ke pero.

⁵ Me utu saikesa goto kau tsaria laka e mana tu nimui goko tugamu;

me poi tsau tana dani kau mate inau sauba moa kau livusuguradi tana rongona au tau tsukia sa sisi.

⁶ Me sauba e utu goto kau kuti na tsariana laka e gotolaka niqu sasaga;

mau maka saikesa i laona tobaqu.

⁷ "Mau amesia laka igira sui lakalaka ara tukapusiau mara labuginiau niqira goko

kara gadovikede vaga nogo igira na vanga tsut-sukibo e tau goto niqira sasaga.

8 ?Migira ara tau tutunina God mara tau dona
na aqo vaniana, nagua goto sauba kara
amesia

kalina God ke suilavaginia na mauriqira?

9 ?Mi kalina ti vaga ke gadovigira na rota loki ma
kara ngangaidato vania God ke sangagira,
me laka aia sauba ke rongomigira?

10 ? Me laka tana mauriqira gira ara gini
magemage na totu koluana God Susuliga
Sosongo

ma na nonginongi sailagi vaniana?

11 “Mi kalina ia, ma kamu tu tamivaniau inau
ma kau sasani tugamu e koegua na lokina
gana susuliga God,

ma kau tsaritutu vanitugamu na omea aia na
God Susuliga Sosongo e vangaraunogoa na
nauana.

12 Me tagara, e tau kiligotoa inau kau tsaria
sa omea, rongona tugamu amu tu dona
segenimui nogo.

?Me vaga ia megua tugamu ti amu tu tsaria
danga na goko tagara rongona lê vaga ia?

13 “Eo, e vaga nogo na kede God Susuliga Sosongo
e vangaraunogoa ke kedeginigira

igira na vanga tsutsukibo ara bingisekoli tinoni.

14 Kara tamanina danga rago na daleqira mane,
me sauba moa kara mate sui tana tagu na
vailabu;

ma na daleqira ara totuvisu kara tau saikesa
goto tamanina na mutsa ke tugugira na
ganiana.

- 15 Migira ara matepitsa tana vailabu sauba moa
kara gini mate na lobogu,
migira na tinamateqira sauba e utu goto kara
tangisigira.
- 16 Me atsa moa ti igira na tinoni vanga tsutsukibo
ara tamanina danga sosongo niqira siliva
me ke utu na tsokoraeqira,
me ke danga na poloqira me ke utu kara sageli-
gira sui,
- 17 me sauba kara visana na mane dou kara
sagelia na poloqira,
ma na mane e goto niqira sasaga kara adia niqira
siliva.
- 18 Ma na vale ara logoa igira na vanga tsutsukibo
ara tau lele kakai,
ara vaga moa na laolao e logoa na komitsi,
se na babale ara logoa tana uta.
- 19 Me kesa lelê moa tana bongi kalina igira kara
ba maturu,
maia nogo na susuina na reilakana pipi sui
niqira omea tatamani,
rongona kalina kara mamata tana matsaraka,
me sauba kara lave tagara gira.
- 20 Na matagu loki sauba ke novotigira vaga moa
kalina e tavongani tave na obo loki;
ma na viru tana bongi sauba ke virusaginigira;
- 21 ma na guguri votu sauba ke uvi salaligigira
tania na valeqira;
- 22-23 maia sauba ke tau lelê galuvegira,
me ke guvisala ba moa i koniqira, me ke gae-
laginigira kalina kara tovoa na tsogoligi
taniana na susuligana.”

28

Na Tsonikaeana na Sasaga Loki

- ¹ Ma Job e goko baba moa me tsaria,
“Igira na tinoni ara tsaia na baba loki i laona na
kao
agana na laveana na siliva ma na qolumila,
mara aqosigotoa na sasana tana kara kodogira
ke gini vanoligi na papasa lê,
me ke totu moa na lakana na qolumila ma na
siliva.
- ² Mara lavegotoa na tapala i laona na kao,
mara kodo rapasia na vatu agana na tsodoana ti
vaga na tapalamila ke totu i laona.
- ³ Ara tungia niqira bulu, mara liuvia na laona
popono na kao i lao vasau i tana e rodo
pulipuli,
mara lavegira na vatu e totu na tapalaka i laona.
- ⁴ Ma na omea vaga ia ara tau dona na aqosiana
tana nauna varangisia tana ara totu na
tinoni.
Ara aqosia moa i longa vasau i tana e tau liu sa
tinoni.
Migira segeniqira moa ara totu i tana,
mara soria na ropu katsi agana niqira mani dato
tsuna kalina ara aqo i laona na qou loki ia.
- ⁵ Na tinoni ara aqosi uta i kelana na kao,
mi vavana na kao ia, ara rapasigira na vatu mara
pilo bamaia na kao,
me ke vaga moa ti na lake e liu i laona.
- ⁶ Mi laoqira nogo na vatu ara totu tana, ara totu
na vatu bora angaanga,
mi tana papasana nogo e totu na qolumila.

7 Me tagara goto sa manuloki ke donaginia na sautu e liu bâ i tana, se sa manusata ke dona na lovo gaukuti ba i konina.

8 Me tagara goto sa laeone, se sa omea atsi veveiga tavosi, ke dona na liu bâ i koniqira na sautu mangu lê vaga gira.

9 “Na tinoni ara tsaigira na maragova kakai sosongo, mara tsai tsoragira na tuaqira na vungavunga.

10 Mi kalina igira ara puta ovatia na maragova, mi tana ara ba reigira danga na vatu angaanga loki matena.

11 Mara tsatsai poi ara ba tsau i tana e vura datomai na kô, mara adimaigira tana mararana na omea loki matena ara tsodogira i tana.

12 ?Ma na sasaga loki iava nomoa tangomana ka ba tsodoa?
?Miava i tana tugua ka ba sasania na padagadovi omea?

13 “Na sasaga loki e utu saikesa na tsodovulagiana i koniqira na tinoni lê; me tagara goto ke kesa ke donaginia laka e koegua na douna popono.

14 Ma na maona na kema ma na tasi, ara tsaria laka na sasaga loki ara tau nogo tsodoa i tana.

15-19 Me ti vaga kesa ke ngaoa na voliana na sasaga loki,

ma na qolumila ma na siliva ara tau tugua na
voliginiana.

Na vatu angaanga loki matena, ma na tseu qilasi,
ara tau goto matega loki atsa kolua aia.

Ma na matana davi dou bâ, ma na qolumila laka
saikesa,
ara tau goto vati tugua na voliginiana na sasaga
loki.

²⁰ “?Me laka iava nomoa na uluna na sasaga loki?
?Miava tana ka ba sasaniana na padagadovi omea?

²¹ E tagara goto sa omea mamauri tangomana ke
reilakana.

Me atsa moa goto ti sa manu e lolovo i gotu me
tagara goto.

²² Ma na barangengo na mate e tsarivaganana
goto,

‘Minau goto au rongomia na goko lovolovo lê
tana rongona na sasaga loki, mau tau moa
reilakana.’

²³ “Maia moa God e donaginia na sautuna,
Ma na nauna i tana e totu na sasaga loki.

²⁴ Rongona aia segeni moa e morosi poponoa na
barangengo,

Me reigira pipi sui na omea ara totu i vavana na
masaoka.

²⁵ Kalina God e sauvania na guguri na susuli-
gana,

Me titivania i tana ke vosa bâ na damama na tasi;

²⁶ Mi kalina God e pedevania iava tana ke tumu
bâ na usa,

Miava tana ke poda na vivisa,

27 Mi tana nogo aia e reia na sasaga loki, me
tovovania na douna,
Me reingaoa me molovania ke totu kalavata.

28 Ma God e tû me tsarivaganana vanigira na
tinoni,
‘Ti vaga kamu ngaoa kamu tamanina na sasaga
loki,
ma nimui aqo kamu kukuni tania na Taovia.
Me ti kamu ngaoa kamu dona na padagadovi
omea,
ma nimui aqo kamu piloligi tania pipi na nau-
seko.’ ”

29

A Job e Padavisua Nina Totu Dou Tana Idana

- 1 Ma Job e tuturiga tugua na goko me tsaria,
2 “!Ke dou sosongo vaniau nomoa ti vaga na
mauriqû inau ke vaga tugua tana idana
kalina God e reitutuguau dou!
3 Tana tagu ia ma God e totu sailagi koluau inau,
me mararasia niqû sautu kalina au liu i laona na
rodo.
4 Eo, au padavisua moa kalina au mane vaolu
moa,
ma God e kulaga dou sosongo vaniau me reitu-
tugudoua na valequ popono.
5 Aia God Susuliga Sosongo e totu koluau tana
tagu ia,
migira sui na dalequ ara totu polipoliau.
6 E dadanga dou na tsutsuqira niqû buluka ma
niqû naniqoti,

ma niq̄u gai na olive ara viri kutsudato atsa moa
ara dato tana kao vatuvatuga.

7 Me pipi kalina ara totu saisai igira na tinoni
lokiloki tana matsapana na veraloki,

minau au ba totu tana sasaqu i laoqira,

8 migira na tinoni vaolu ara tu tabaligi kalina ara
reiau au mai,

migira na tinoni lokiloki ara tutû moa tana
kukuni taniaqu.

9 Eo, migira gaqira ida na toga ara totu muimui
kalina inau au tuturiga na goko,

10 me atsa moa igira na tinoni tangirongo mara
mui lê goto.

11 “Igira sui ara morosia na omea inau au naua,
mara rongomia na omea inau au tsaria,
ara gini tsonikaeau.

12 Mi kalina igira na tinoni ara tau tamanina sa
omea ara ngangaidato vaniau, minau au
sangagira;

mau sangagira goto na baka tinamate igira e
tagara kesa ke sangagira.

13 Migira ara totu tana rota loki me varangi kara
seko pitsu ara reia niq̄u sasanga mara gini
tsonikaeau,

mau sangagira goto na daki tinamate na totu
bibiu dou.

14 Pipi kalina moa inau au naugira na omea dou
me gotolaka.

15 Mau lia vaga moa ti na mataqira na tinoni
koko,

ma na tuaqira na tinoni logu.

16 Mau vaga goto na tamaqira na tinoni ara tau tamanina sa omea, mi tana pede inau au sogogaqira na tinoni inau au tau donaginigira.

17 Mau adipukalia gaqira susuliga igira na vanga rotasi tinoni, mau laumaurisigira gaqira lamuta tania na lima qira.

18 “Mau amesia moa laka kau mauri oka, ma kau mate dodo moa i laona valequ.

19 Au vaga saikesa moa na gai na kô e malobusi sailaginia na lamuna, ma na kolobu e porisia na arana tana bongi popono.

20 Na tinoni sui ara tau kuti na tsonikaeaqu, ma na susuligaqu e dato vaolu babâ moa.

21-22 “Kalina inau au sau niqu totogoko vanigira na toga, migira ara totu mui moa, mara rongomi vatavigira dou na omea au tsaria. Ma niqu tsaqina goko ara sage i laona na tobaqira,

vaga saikesa moa na kukuduna na usa e tsuna me sage i laona na kao.

Mi kalina inau au goko sui, migira ara tau lele goto tamanina sa goko kara paboginia.

23 Migira sui lakalaka ara gini mage niqu tsaqina goko,

vaga moa na tamanina na uta ara gini magemage na usa murina na aso papara.

24 Mi kalina inau au goko dou vanigira na tinoni ara tau nogo padâ kesa ke galuegira,

mi tana e gini pidi na tobaqira, mara gini malagaitugua.

²⁵ mau votavanigira na omea kara naua,
 mau ida vanigira vaga moa kesa na taovia tsapakae e ida vanigira nina mane vau-mate,
 mau veregira vaga moa kesa e veregira igira ara tangisia kesa na kulaqira.”

30

A Job e Gini Goko tana Rongoqira na Rota Ara Gadovia

- ¹ Ma Job e tsarigotoa,
 “!Eo, mi kalina ia migira na tinoni vaolu ara tû mara gilugaqu!
 Ma na tamaqira nogo igira ara tinoni sekoseko lê,
 me utu kau tamivanigira kara sangagira niqu pai na mataliaqira niqu sipi.
- ² Igira ara matemateaga lê, me tau lelê tugugira na nauvaniaqu sa niqu aqo.
- ³ Ara tau saikesa tamanina sa omea, mara vitoa mate,
 mara ba qatagira moa na lamuna gai makede tana nauna mamatsa lê.
- ⁴ Ara vutikaegira na omea ara dato lê tana kaomate mara ganigira,
 me atsa moa goto ti na lamuna gai vavai mara ganigotoa kolu rauna.
- ⁵ Mi kalina ti ara mailaba varangi kesa tana vera,
 migira na tinoni ni tana ara tsiagira,
 mara gulaginigira vaga moa ti na mane komi.
- ⁶ Mara ba totu ravi i laona na vatuluma,

ma na baba ara tsaigira tana maragova.

⁷ Ara viri leleo vaga moa na omea tuavati atsi i laona na kaomate, mara vaikapitsigi i vavaqira na gai tetelo ara dato i tana.

⁸ !Igira na alaala na tinoni sekoseko lê, me tau goto tugua na soaginiaqira sa omea!
Mara tsialigigira lê tania na veraqira.

⁹ “Mi kalina ia, migira nogo ara mai mara kiataginiau inau; mau lia niqira omea na molokia ma na gilū.

¹⁰ Igira ara reipeaau inau; mara pada laka ara dou bâ liusiau, mi kalina ara mai varangi i koniqū, mara tsuvelia na ngoraqu.

¹¹ Me rongona God nogo e molotsunaliau vaga ia, mau gini tau goto susuliga, ti igira ara gini tau matagu na sekoliaqu.

¹² Na alaala na mane tsaikore girani ara vanga-raua na sekoliginiaqu inau, mara mai kaleau saviliu inau mara tsialigiau;

¹³ Ara ponoti vaniau niqu sautu me gini utu vaniau kau tsogo; mara pabovaniau goto bâ niqu rota, me tagara goto kesa ke utusigira.

¹⁴ Ara maiginiau vaga moa na alaala na mane vaumate kalina ara ba bokia kesa na verabau mara sage i laona, mara vunu vataviau.

¹⁵ E ngoli sosongoliau na matagu;

ma gaqu tangirongo e nangaligi sui vaga moa
kalina na guguri e puasalaligigira lê na rau
matemate,
migira sui niqu omea tatamani ara viri nanga
lê sui vaga moa na kolina na guguri e
lovosagini lea na parako.

16 “Mi kalina kiki ia minau au totu vania moa na
mate,

e tagara nogo sa tatalina na rota e gadoviaiu.

17 Mi tana bongi ma na suliqu sui lakalaka ara
viri sosongo;

ma na vatsangisavi e gitsiau me tau goto ngaoa
ke totupuka.

18 God e tatavaniau na liona na poloqu,
me buni lokulokugira na poloqu sui.

19 Aia nogo God e tsonitsunaau i laona na
bokoboko,

mau lia vaga moa na papasa lê ma na tora.

20 “Eo niqu God, inau au ngangaidato vanigo,
migoe o tau lelê tuguvisu vaniaiu niqu
goko;

mi kalina inau au nonginongi vanigo, migoe o
tau goto boeginiaiu.

21 O tau lelê galuveau, mi tana susuligamu
popono o rotasi sosongoliau moa.

22 Mo tamivania na guguri me puasalaligiau;
mo kabokelisiau bamai i laona na qalina na
koburu loki.

23 Eo, inau au dona nogo laka igoe o vangarauno-
goa na matesiaqu,

ma na moloaqu bâ i tana sauba kara totu igira
na tinoni sui.

24 ?Megua igoe ti o ba tsangagotoa aia na tinoni
e seko pitsu nogo,

aia e tau nogo tugua sa omea me totu matengana
moa na nongi galuve?

25 ?Me laka inau au tau ngangai kolugira na
tinoni ara totu tana rota,

mau tau galuvegira igira ara kili sasanga?

26 Mi kalina inau au amesia laka ke dou na
mauriqu, me laba vaniau na rota,

mi kalina au pitua na marara, me labamai
vaniau moa na rodo pulipuli.

27 Inau au gini seko pitsu na padasavi ma na
sosongo;

me pipi dani moa e tau kuti na gadoviaqu na
rota.

28 Na vatsangisavi moa e naua me gini bora na
kokoraqu, me tau tana rongona e rangiau
na aso;

au totu malemale i levugaqira na toga mau
ngasugira kara sangaau.

29 Tana niqu rota loki inau au ngangai vaga moa
ti na pai atsi se na tsou.

30 Mau gini popogo popono na masagi, me
boraboraga na kokoraqu.

31 Mi tana nauna i tana au rongomia na tatangina
na magemage tana idana,

au rongomia moa na tangitangi ma na ngangai
kalina ia.”

31

*A Job e Totu Matengana na Tsariana Laka Aia
e Tau Tsukia sa Sasi*

¹ Ma Job e goko babâ goto me tsaria,
“Inau au naua kesa na veke mau gini vatsa
laka e utu saikesa vaniau kau moro ngaongao
tana baka daki.

² ?Me laka nagua vaga na God Susuliga Sosongo
aia e totu i gotu ke nauvanigita
agana na mani voliginiada tana rongona nida
sasaga?

³ Aia nogo e moloa na taguseko ma na toroutsa
ke gadovigira igira ara sasi.

⁴ Ma God e donaginigira nogo pipi sui na omea
au naugira;
me reigira pipi sui niq̄ tsakutua.

⁵ “Inau au vatsa laka au tau saikesa malapalusia
ke kesa,
mau tau saikesa goto tovoa na perobulesiaqira
na tinoni tavosi.

⁶ Me ti vaga God ke tovoginiau na omea na
tovomamava manana,
me sauba nomoa ke reiginia laka inau au tau
tsukia sa sasi.

⁷ Me ti vaga inau au piloligi taninogoa na sautu
dou,
se au tami segeniq̄ vania na tabotabo ke raqa
pukaliau,

se ti vaga kaira na limaqu ara ka gini bau na sasi,

⁸ mi tana me dou moa ti vaga God ke tamivani-
gira na tinoni tavosi

kara vutiligigira ma kara ganigira na omea sui
au tsukagira nogo.

⁹ “Me ti vaga au gini tubulagi tana rereina na
tauna kesa gaqu verakolu,

mau totu popoi, mau pipitua i tano tana mat-sapana na valena,

¹⁰ mi tana, me dou moa ti vaga na tauqu inau ke aqosi gana mutsa kesa na mane tavosi me ke ba matura i nigena.

¹¹ Na tinoni e tsukia na vatana na kibokibo vaga ia e tugua nomoa na kede matesiana.

¹² Na vatana na sasi vaga ia e vaga saikesa moa ti na lake loki e gani poponoa na tinoni ia. Me ti vaga inau au tsukinogoa sa sasi vaga ia, me dou moa ti na lake ke gani matesiau, me ke kodogira sui goto na omea au tamanigira.

¹³ “I sau kalina e kesa vidaqira niqu tinoni aqo e tû me taimataqu inau, minau au rongomi vatavidoua, mau nauvania na omea e goto.

¹⁴ ?Me ti vaga inau kau tau nauvaganana ia, me sauba nagua tangomana kau tsarivanja God kalina aia ke mai na pedeaqu?

¹⁵ Maia nogo God e volaau inau i tobana tinaqu, maia goto nogo e volagira igira niqu tinoni aqo i tobana tinaqira.

¹⁶ “Inau au tau saikesa sove na sangaqira igira ara tau tamanina sa omea; mau tau goto dona kau reilegira igira na daki tinamate e utugana vanigira na tsodoana sa omea,

¹⁷ se kau reilegira na baka tinamate kara totu vitoa kalina inau au mutsa gaqu.

18 Tana mauriqu popono inau au tau kuti na reitutuguaqira.

19 “Mi kalina au reia kesa e tau tamanina sa omea,

me utugana vania na voli polona,

20 minau au tû mau sauvania na polo ara aqosiginia na ivuna sipi

e talumai tana niqû bara na sipi segeni nogo inau.

Mi tana aia e tsonikaeginiau tana tobana popono.

21 “Me ti vaga au peqonogoa sa baka tinamate, rongona au dona nogo laka sauba ke gini mana moa gaqu tana tinete,

22 mi tana me dou moa ti kara kavikutigira na limaqu,

ma kara loqoligigira na sulina na kokovequ.

23 Me rongona inau au matagunia nina kede God, me gini utu lelê vaniau na nauana na omea seko vaga ia.

24-25 “E mana rago laka inau au aqo kakai mau gini tamani omea danga,

mau tau moa gini kaekae ma kau tsotsovata tana omea danga au tamanigira.

26-27 Mi kalina au reia na aso e sina maka sosongo tana parako,

ma na vula e rereidou sosongo kalina e datomai tana saipono,

me tau goto siloviau ma kau ngaoa na samasama vanikaqira,

ma kau domia na limaqu tana kukuni tanikaqira.

28 Ma na tinoni e tsukia sa vatana na sasi vaga ia e tugua nomoa na kede matesiana, rongona e tiatarâ na God Susuliga Sosongo.

29 “Minau au tau gini mage kalina au reia ara rota igira gaqu gala, se ke gini laoqu kalina e gadovigira kesa na omea seko,

30 mau tau goto gini sasi tana nongiana God ke kede matesigira.

31 Pipi sui lakalaka na tinoni ara aqo vaniau ara donaginia

laka inau au soalakagira pipi kalina igira na tinoni labavô.

32 Mau soamaigira na tavetadana kara sagemai i valequ,

rongona au tau padangaoa kara eno sesere lê i levugana vera.

33 “Igira na tinoni tavosi ara tovoa laka kara tiapoia na sasi ara naua,

minau e utu saikesa kau tiapoia na omea seko au tsukia.

34 Mau tau goto gini matagu tana rongona niqira goko dangadanga ara tsaria na tinoni

ma kau gini totu mui ma kau taopoi i laona na valequ.

35 “?Me laka e tagara kesa ke ngaoa na rongomiana na omea inau au tsaria?

Inau au gini vatsa laka pipi sui na tsaqina goko au tsarigira ara mana sui.

!Ke dou sosongo ti vaga God Susuliga Sosongo ke tuguvisu vaniau!

Me ti vaga God ke maretsunagira na omea aia e reia i koniqu

me dou ti ke sauvaniau na mamarena ma kau reia,

³⁶ mi tana minau kau kaveria tana kokovequ ma kau molokaea i lovaqu vaga moa kesa gaqu kepi taovia.

³⁷ Ma kau ba tû i matana God vaga moa na dalena kesa na taovia tsapakae, ma kau tsarivulagi vania pipi sui na omea au naugira.

³⁸ “Me ti vaga inau au kominogoa nina kao kesa mau ba aqoa gaqu uta i konina,

³⁹ mau ganigira na omea au tsukagira tana kao ia au tau volia,

maia na tamanina pukuga e gini mate na vitoa,

⁴⁰ me dou moa ti kara mate lê tana kao igira sui na piugira na uiti ma na barli inau au rasavaginigira,

ma kara dato tsavugira na itai kokonaga ma na buruburu seko.”

Mi tana e sui nina tsaqina goko a Job.

32

Nina Goko a Elihu (32:1–37:24)

¹ Bâ, mi kalina tugira a Elipas, ma Bildad, ma Sopar, ara tu reia laka e utu nogo a Job ke mololea na gini goko tana rongona laka aia e

gotolaka i matana God, mi tana mi tugira ara tu tau goto tovoa na tuguvisu vaniana nina goko, mara tu mui lê moa.

² Maia e kesa na mane vaolu e totu varangi i tana, me rorongomigira kalina ara gogoko. Aia Elihu na asana, na dalena a Berakel, ma na kukuana a Bus, maia na duli konina a Ram. A Elihu e gini kore sosongo kalina e rongomia a Job e tsarisegenina laka aia moa e gotolaka, maia God e tagara.

³ Maia e kore goto vanitugira tolu na kulana a Job, rongona tugira ara tu tau tangomana na tuguvisudouana nina goko, me gini laba vaga moa laka ti God e sasi.

⁴ Ma Elihu aia e kesa na mane vaolu sosongo, maia e totu mui moa tana kukuni poi tsau kalina ara tu goko sui talu tugira.

⁵ Mi kalina aia e reia laka tugira tolu ara tu tau nogo tangomana na tuguvisudouana nina goko a Job, maia e momosa tobana,

⁶ me tû me tuturiga na goko me tsarivaganana iani,

“Inau na mane vaolu moa, migamu amu tinoni loki nogo,
maia nogoria na rongona ti inau au gini pada matagu na tsariana vaniamui na omea au padâ i tobaqu.

⁷ Au padasegeniqu laka igamu amu tinoni loki, mamu sasaga sosongo nogo,
me tugugamu nogo na votagoko sasaga.

⁸ Maia segenina moa nina Tarunga Tabu na God Susuliga Sosongo

- e dona ke tusuvanigira na tinoni na sasaga loki.
9 Me tau moa tana rongona gana loki na tinoni ke naua ti ke gini sasaga sosongo, se ke sangaginigira na reigadoviana na omea e goto me dou.
- 10 Me vaga ia, mi kalina ia au ngaoa igamu kamu rorongovata kalina inau kau goko; me dou ti kamu tamivaniau kau tsarivanigamu na omea au padâ.
- 11 “Inau au berengiti sosongo kalina au rongomigamu amu gogoko vania a Job, mau pipitu moa kalina amu lalavea na goko sasaga koegua kamu tsarivania.
- 12 Inau au totu mui dodo moa mau rongomigamu kalina amu terevia na tuguvisuana nina goko a Job, mamu tau tangomana na sauvulagiana laka a Job nogo e sasi.
- 13 ?Megua ti amu tsaria laka amu tsodovulagino-goa na sasaga loki?
Ma nina aqo moa God ke tsarivisu vania a Job rongona igamu amu terevilea.
- 14 Maia Job e goko vanigamu igamu, me tau goko vaniau inau, me ti aia ke goko vaniau inau, me utu saikesa kau tsarivania na goko vaga amu tsarivania igamu.
- 15 “Migoe a Job ko rongomiau kalina ia. Tugira ara tu terevia na tuguvisu vaniamu nimu goko,

mara tu tau goto tamanina sa tsaqina goko kara tu tsarivanigo.

16 ?Me laka e dou kau pipitu babâ moa inau kalina tugira ara tu totu mui lê nogo vaga ia,

mara tu tau nogo dona nagua kara tu tsaria?

17 Tagara, kalina ia minau segeniqu nogo kau gokovisu vanigo,

ma kau tsarivanigo na omea au pada i tobaqu.

18 E silovi sosongoliau na goko

me utu goto kau tangoli visugira niqu tsaqina goko.

19 Me ti vaga kamu tau tamivaniau kau goko, me sauba inau kau tavongani subu ma kau botsa, vaga moa na todo na uaeni e danga na uaeni vaolu i laona.

20 Niqu aqo nomoa kau goko ti ke gini rago na tobaqu.

21 Me utu nomoa kau sanga kesa tabana i laona na vaiganigi vaga ia;

me utu goto kau valoginia ke kesa.

22 Inau au tau saikesa dona na valo tinoni, me ti vaga kau nauvaganana ia, me sauba God ke tsaku sosongo ke kedEAU.”

33

1 Me goko babâ e Elihu me tsaria, “Mi kalina ia, igoe a Job ko rongomi vatavigira dou pipi sui niqu tsaqina goko kau tsaria.

2 Au vangaraunogoa laka kau tsarivanigo na omea au pada i tobaqu.

- ³ Pipi niq̄u tsaq̄ina goko ara talu tana tobalaka, mara mana saikesa.
- ⁴ Nina Tarunga Tabu nogo God e aqosiau me tusuvaniau na mauri.
- ⁵ “Me ti vaga ke tau utu vanigo mo ko tuguvissumai vaniau niq̄u goko.
Bâ, me dou ti ko vangaraugira na goko sauba ko tsaria.
- ⁶ Igoe minau, kaita ka kesa moa atsa i matana God,
maia e aqosiginikaita sui moa na kao.
- ⁷ Me vaga ia me tagara sa nimu rongona igoe na mataguniaqu inau;
e utu inau kau bingi sosongoligo igoe.
- ⁸ “Miani nogo nimu goko vaga inau au rongomia igoe o tsaria:
- ⁹ ‘Inau au tau saikesa tsukia sa kibo; mau tau goto nausasilia sa omea.
inau au totu male saikesa nogo i matana God, me tagara sa sasi i koniqu.
- ¹⁰ Ma God moa e lave sautuna na sekoliaqu,
me nauvaniau vaga moa ti inau kesa gana gala.
- ¹¹ Me soriginia na itai tapala na tuaqu,
me tuvigira pipi sui niq̄u aligiri au naua.’
- ¹² “Ko rorongo dou igoe a Job, tana goko vaga igoe o tsaria e tau goto.
Aia God e loki me sasaga liuliu bâ liusigira na tinoni sui.
- ¹³ ?Megua igoe ti o taimatana God, mo tsarivananana iani,

'E utu saikesa aia ke tuguvisu vaniau sa niq'u goko'?

14 Me atsa moa ti vaga God ke goko me ke goko danga kalina,
me utu vanigita tinoni na rongomi gadovidouana na omea aia e tsaria.

15 Mi tana bongi kalina ara maturu na tinoni, maia God e goko vanigira tana bolebole.

16 Tana bolebole vaga nogo ia maia e sangaviginia na kuliqira,
ma nina goko parovata e gini molo matagu vanigira.

17 God e nauvaganana ia rongona kara gini mololea niqira sautu sasi,
me ke suilavagini vanigira niqira kaekae.

18 Maia e tau tamivanigira kara gini mate na isi, me laumaurisigira tania na mate.

19 "God e dona ke tosasaga vania na tinoni tana molomaiana na lobogu ke gadovia,
me ke gini vatsangisavi tana konina popono.

20 Na tinoni e lobogu loki e sibi tobana me tau goto ngaoa na mutsa,
atsa moa ti vaga na mutsa gani dou sosongo.

21 Ma na konina e qarogarasaga, me kakatsa lê na sulina;

22 me varangi nogo ke ba tsuna tana barangengo na mate.

23 "Me tau utu ke kesa i laoqira na toga nina angelo God
ke mai sangaa, me ke sauvulagi vania na omea nina aqo ke naua.

24 Me ke goko tuguna vania God me ke tsaria,
'!Ko nusilea na tinoni iani,
mo ko laka na tamivaniana ke tsuna bâ tana
barangengo na mate!

Miani nogo na qolo agana na mani suilovana.'

25 Bâ, mi tana ti na konina na tinoni ia ke dato
magobu dou, me ke susuliga visutugua.

26 Mi kalina aia ke nonginongi, ma God sauba ke
tabea nina nonginongi,

maia ke gini mage na totu i matana God ma na
samasama vaniana.

Ma God sauba ke molo gotosi vanitugua nina
omea sui.

27 Mi mataqira na toga maia ke tû me ke
tsarivaganana, 'Inau au sasi i matana God.

Mau tau naua sa omea ke goto, maia God e gaea
nomoa na mauriqu.

28 Me tangolivisuau te au tau gini tsuna tana
barangengo na mate,

mau totu mamauri moa.'

29 "Eo, God e naubaba moa na omea sui vaga
girani danga kalina,

30 rongona ke tangoli visuginia na tinoni me ke
tau mate,

me ke gini magemage na totu mamauri baba
moa.

31 "Mi kalina ia, migoe a Job ko rongomidoua na
omea inau kau tsaria;

ko totu mui mo ko tamivaniau kau goko.

32 Me ti vaga ko tamanina sa nimu goko o ngaoa
na tsariana, me dou moa ti ko tsaria minau
kau rorongu;

rongona au ngao sosongolia kau makalia i mataqira na toga sui laka igoe o tau naua sa sasi.

³³ Me ti vaga ko tau tamanina sa nimu goko, me dou ko totu mui moa mo ko rorongong, minau kau sasanigo ke koegua ti ko lia na tinoni sasaga.”

34

¹ Mi muri maia Elihu e goko vaganana iani vanigira na toga me tsaria:

² “Igamu na mane sasaga sosongo mamu dona levo na omea, kamu rongomia na omea inau kau tsaria vanigamu.

³ Na mangana tinoni e dona ke ganividana na mutsa ti ke gani dou se tagara, me vaga goto na kulina tinoni e dona ke rongomigadovia laka e mana se e tau mana na omea e tsaria kesa tinoni.

⁴ Igita nogo nida aqo kalina ia ka vilekedoua na goko sui igita a rongomia, ma ka pedea nagua e mana se e tau mana.

⁵ Ma Job segenina nogo e tsarivaganana iani, ‘Inau au gotolaka i matana God, maia God nogo e sove na sauvaniaqu na pedegoto;

⁶ me atsa moa ti e gotolaka niqu sasaga, migira ara tsaria moa laka au tinoni vanga pero, me atsa moa goto ti au dona laka au tau tsukia sa sasi, minau au boka seko sosongo nomoa.’

7 “?Megua igamu, laka amu reinogoa sa mane ke vaga iani a Job ni?

Aia e tau lelê dona na kukuni tania na God.

8 Aia e reingaoa moa na totu koluagira na tinoni sisi,

ma na liu bamai koluagira na tinoni vanga nauseko.

9 Rongona aia segeni e tsaria na goko iani, ‘E tau lelê pelua sa tinoni na totugoto i matana God.’

10 “Bâ, ma kamu rongomiau inau, igamu na tinoni amu dona na padagadovi omea!

Aia God Susuliga Sosongo e tau saikesa dona ke naua sa omea ke sisi,

11 Aia e saupeluna vanigira na tinoni taonia niqira aqo ara naua,

me nauvania pipi tinoni tatasa vaga e ulagana nina sasaga.

12 Eo, e mana nomoa aia God Susuliga Sosongo e tau dona ke naua sa omea ke sisi;

me utu saikesa goto ke tavongani pede sekolia sa tinoni.

13 ?Me laka God e adia gana susuliga i konina kesa segeni?

?Laka ase i nomoa e molovania aia ke tangoli kaputia na barangengo popono?

14 Me ti vaga God ke adivisutugua na magomago na mauri,

15 mi tana ti igira sui lakalaka na tinoni sauba kara mate,

ma kara lia visutugua na kao.

- 16 “Mi kalina ia igoe a Job ko rorongomai ti vaga igoe o sasaga.
- 17 ? Laka tangomana kesa, aia e reisavia na pedegoto, ke tagaovi gotosigira na tinoni?
? Mo padâ laka e tugugo igoe na kedeanã God, aia e gotolaka me susuliga sosongo?
- 18 God moa e dona ke kedegira na taovia tsapakae ma na tagaovera sui kalina igira ara tau naudoua niqira aqo se ara tsutsukibo.
- 19 Me tau dona ke sanga kesa tabana moa i koniqira igira na tagaovera, se ke padalokigira bâ igira ara tamani omea danga liusigira igira ara tau tamanina sa omea, rongona aia nogo e volagira na tinoni sui lakalaka.
- 20 Na tinoni e dona ke tavongani laba vania na mate tana bongi. God nogo, me tau na limana tinoni, e labu pukaligira na tinoni mara nanga lê sui, atsa moa ti e tangiloki na rongoqira.
- 21 Aia e momorosia pipi sui niqira tsakutua na tinoni.
- 22 Me tagara goto sa rodo pulipuli e tugua i tana kara ba taopoi tania God igira na tinoni vanga nauseko.
- 23 God e tau kilia ke titivania sa tinoni na tagu gua aia ke ba laba i matana tana pede.
- 24 Mi kalina aia e ngaoa ke aditsunagira na tagaovera tania niqira aqo, maia e tau goto kilia ke lave tugutugu talua laka ti e dou niqira sasaga se tagara,

rongona aia e donaginigira sui nogo.
Maia e dona ke aditsunagira moa me ke molokae-
gira na tinoni tavosi kara tugugira.

25 Tana rongona e donaginino goa na omea sui
igira ara naua,
ti aia e labu pukaligira me tsogori rapasigira tana
bongi.

26 Aia e kedegira malemale na tinoni sasi i tana
e tugua na tinoni sui kara reigira,

27 rongona igira ara petsakoe mara tau nogo
muria aia,
mara peagira pipi sui nina ketsa.

28 Mara rotasi sosongoligira goto na tinoni ara
tau tamanina sa omea,
ti igira ara gini ngangaidato vania God ke sanga-
gira, maia e rongomia niqira nonginongi.

29 “?Me ti vaga God ke tau goto pandangaoa na
nauana sa omea, me laka tangomana kesa
ke vaitsarigana?

?Me ti vaga aia ke poia na ngorana, masei sauba
ke reilakana?

Maia segenina moa e reitutugu kaputigira na
tinoni ma na vera sui,

30 kara gini tau tangomana igira na tinoni vanga
nauseko na tangoliana na aqo tagaovera,
ma na raqa sasiliaqira na tinoni.

31 “?Migoe a Job, laka o koevulagigira nogo vania
God nimu sasi,

mo vekevania laka ko tau goto sasi tugua?

32 ?Me laka o nonginogoa God ke tusuvulagi
vanigo na omea seko o naugira,

mo tami manana i tobamu na mololeana?
33 ?Me ti vaga igoe o reisavia na omea God e
aqosia,
ma nagua goto o ngaoa aia ke nauvanigo?
Nimu aqo nogo igoe ko pede, me tau inau;
mo ko tsarivanigami nogo kalina ia nagua o
padâ.

34 “Eo, mi kalina igira ara sasaga loki mara dona
na padagadovi omea
kara rongomia na omea inau au tsaria, me sauba
igira kara tsarivaganana,

35 ‘Igira sui nina goko a Job ara tau talu mai tana
sasaga,
na goko bubulega sui tagara rongona lê moa.’

36 Ke dou bâ ti vaga God ke kede saikesalia a Job,
rongona aia e goko vaga saikesa moa na tinoni
vanga nauseko.

37 Maia e paboginia moa nina sasi na petsakoe
mangana God,
me ngaoa moa laka aia ke managana.
Mi matada igita sui aia e tû me goko peâ God.”

35

1 Ma Elihu e pabogotoa nina goko vania a Job
me tsaria,

2 “Me tau saikesa tugugo igoe a Job na tsariana
laka

igoe o male dou saviliu i matana God,

3 se na veisuana God, ‘?Laka ara sekoligo koegua
niqu sasi inau?’

?Ma nagua ke peluau inau rongona au tau tsukia sa sasi?’

⁴ Bâ, mi kalina ia inau sauba nomoa kau tuguvivanigamu nimui goko, igoe mi tugira na kulamu.

⁵ “Ko morodato tana masaoka mo ko reigira na parako ara totu i gotu ao vasau.

Me vaga goto God aia e totu i gotu ao vasau.

⁶ Me ti vaga igoe ko sasi, me utu ko sekoliginia God.

?Me atsa moa ti vaga igoe ko tsukia ke danga na sasi, me laka tangomana ko sekoliginia aia?

⁷ ?Me ti vaga ke gotolaka saviliu nimu sasaga, me laka nagua e gini pelua God?

E tagara lelê sa omea ke kilia God i konimu igoe.

⁸ Migira saikesa moa gamu dulikolu ara rota mateqira nimu sasi,
ma na aqo dou igoe o naua e sangagira moa igira.

⁹ “Eo, mi kalina igira na tagaovera ara bingi sekoligira na tinoni,

migira ara kukungu mara ngangaidato ti vaga kesa tangomana ke laumaurisigira.

¹⁰ Migira ara tau moa dona na pilobâ i konina God aia e volagira,

me kakaisia na tobaqira tana tagu ara totu tana rota loki.

¹¹ Maia nogo God e naua te igita a gini sasaga liusigira bâ na omea tuavati ma na manu.

12 Me ti vaga kara ngangaidato vania God ke sangagira, maia God e tau lelê rongomia niqira nonginongi, rongona ara kaekae sosongo mara tinoni vanga nauseko.

13 Ara rota lê na ngangaidato, ma God Susuliga Sosongo e tau lelê moromai i koniqira, se ke rongomia niqira ngangaidato kobakoba lê ara naua.

14 “Migoe a Job, o tsarinogoa laka e tau tango-mana vanigo ko reilakana God; me laka nimu sasaga ara totu sui nogo i matana God, mo pipitua moa aia ke pedegotosi vanigo.

15 Mo tsarigotoa laka e utu vania God ke kedea sa tinoni, me tau lelê goto boeginigira igira ara sasi.

16 Eo, mi kalina igoe a Job o tsarivaganana ia ma nimu goko o tsonia ara tau lelê liu tana sasaga; mi tana e gini labamaka laka igoe o tau saikesa donaginia nagua o gini goko.”

36

1 Ma Elihu e goko babâ moa me tsaria,

2 “A Job igoe, ko totu berengiti moa mo ko roronggo, rongona ara visana goto na omea au ngaoa kau tsarivanigo tana asana God.

3 Tana niquna donau inau au vano ao bâ, me sauba kau gini aqo na omea inau au donaginia

tana sauvulagiana laka aia na God e aqosiau inau, e gotolaka saviliu.

4 Me tagara goto sa tsaqina goko inau kau tsarivanigo ke tau mana.

Inau au sasaga sosongo, mau donadouginea laka ara mana sui na omea au tsarivanigo.

5 “!Eo, God e susuliga sosongo, me tau goto dona ke peâ sa tinoni,

me tagara goto sa omea aia ke voginea!

6 Maia e tau tamivanigira na tinoni vanga nauseko kara mauri babâ moa,

me naua na pedegoto pipi kalina vanigira igira ara tau tamanina sa omea.

7 Aia e reitutugugira igira e gotolaka niqira sasaga;

me tamivanigira kara tagao vaga nogo igira na taovia tsapakae,

ma kara padalokigira na dani ma na dani.

8 Me ti vaga na rota loki ke bingi kakaisigira na tinoni,

vaga moa ti ara soriginigira na itai tapala,

mara rota matena nogo na omea seko ara naua,

9 mi tana nogoria God e gini sauvulagi vanigira niqira sasi ma niqira kaekae.

10 Maia e sangavia na kuliqira kara gini rongomia nina goko parovata,

me ketsaligira kara piloligi tania niqira nauseko.

11 Me ti vaga kara rongomangana God ma kara aqo dou vania,

me sauba kara totu tana rago tana mauriqira popono, ma kara tamani omea danga.

12 Me ti ke tagara, me sauba kara gini mate na isi,
eo, sauba nomoa kara mate rongona ara tau sasaga.

13 “Migira ara piloligi tania God ara totu matengana moa na korekore sailagi,
me atsa moa ti vaga kalina God ke kedegira,
migira ara tau dona na nongiana ke sangagira.

14 Mara dona moa na nauana na sasaga tabaruga i mataqira na tinoni
mara gini mate kalina ara tinoni vaolu moa.

15 Aia God e dona ke sasaniginigira na tinoni tana rota e gadovigira,
me gini aqo niqira vatsangisavi na sangaviginiana na mataqira.

16 “Migoe a Job, o rota loki sosongo kalina ia, me varangi nogo ko mate.

Ma God e ngao mananâ ke maurisigo,
me ke tamivanigo na totu raviravi dou tana rago;
me ke tusuvanigo ke danga gamu mutsa dou, me ke tagara goto sa omea seko ke gadovigo.

17 Bâ, mi kalina ia, igoe o gadovikedede tana rongona na omea seko igoe o tsukigira.

18 !Me ke reigo dou! Ko laka na tamivaniana nimu momosatoba ke tubulaginigo mo ko gini tsonia na goko pea kalea God;
se na tamani omea danga ke raqa sasiligo.

19 Sauba e utu ke pelugo sa omea na ngangaidato vania God ke sangago,

me atsa moa goto ti ko tovoa tana susuligamu
popono,
maia e utu goto ke didia tanigo gamu vat-
sangisavi.

20 Mo ko laka goto na amesiana na bongi ke mai,
rongona tana bongi nogo ara dona laba na omea
ara toroveoa na veraqira na tinoni sui.

21 Ko parovata dou mo ko laka goto na pilo bâ
tana nauseko;
rongona na rota God e molomaia vanigo aia e
naua gana ke dilaginigo mo ko tau puka
tana sasi.

22 “Ko padatugua na lokina gana susuliga God;
aia nogo na tarai loki liusigira na tarai sui
lakalaka.

23 Me tau tangomana kesa ke pedevania God na
omea aia ke naua,
se ke keli vania me ke tsaria, ‘Igoe nogo God o
naua na omea e tau goto.’

24 Tagara, igira na tinoni ara tsonikae sailaginia
moa God tana rongona na omea dou sui
aia e naugira;
migoe goto nimu aqo ko tsonikaea aia.

25 Pipi gita sui lakalaka a reigira nogo na omea
aia e naugira;
ma tau moa padagadovidougira.

26 Ma tau goto tangomana ka donagini poponoa
gana loki tsapakae,
se ka tsokoa na dangana na ngalitupana.

27 “God nogo e adidatoa i gotu na kô,
me lia na usa te e tumu tsunamai.

- 28 Me moloa na usa ke talumai tana parako me ke tumuligira na mamatana tinoni sui.
- 29 Me tagara kesa ke donaginia laka e koegua na parako te ara tavota bamai, se koegua te e poda na quluqulu tana masaoka i tana e totu God.
- 30 Me moloa na angaanga ke kirapi bamai tana masaoka, me marara tsuna saviliu tana pikana na maorodo.
- 31 Maia nogo e nauvaganana ia te e palaginigira na toga mara gini tamanina danga gaqira mutsa.
- 32 Na limana nogo aia e raqaginigira na angaanga, me ketsaligira kara ba gadolaka tana nauna aia e pede manogatinogoa vanigira.
- 33 Kalina e poda na quluqulu maia na papadana laka sauba ke laba na legai loki, migira goto na daula ara sauvulagia laka sauba ke mai na koburu.”

37

- 1 Ma Elihu e tsarigotoa, “Mi kalina au morosia e mai na tulonga loki ma na kosuqu e butubutu anguanu sosongo.
- 2 Kamu rongomia igamu sui na tatangina na liona God, e vaga moa na podaana na vivisa e rutsumai tana mangana.
- 3 Maia e moloa na angaanga ke kirapi taligu tana masaoka,

tû kesa tabana na barangengo me tsau bâ kesa tabana.

⁴ Mi muri me tangi loki na liona God e podamai tana quluqulu, me viri kirapi bamai na angaanga.

⁵ Mi tana nina ketsa nogo God ti ara gini laba na omea ganataga sui, na omea loki sosongo me tau tangomana vanigita ka padagadovigira.

⁶ Aia e ketsalia na snou ke puka me ke tsavua na barangengo popono, me molomaia na tuqana na usa loki.

⁷ Mi kalina aia e nauvaganana ia, me utusiginigira na tinoni na nauana niqira aqo, rongona e ngaoa na tinoni sui kara donaginia laka aia nogo e naua te e laba na omea vaga ia,

⁸ mara viri tsogoravi igira sui goto na omea tuavati atsi.

⁹ Na gugurina na tulonga loki e talu mai i ata, ma na bisi loki e palamai i vava.

¹⁰ Ma na mamagona God e naua mara gini tavongani kakai buto lê na kô loki.

¹¹ Aia e dangaliginigira na kô na usa na parako matolu,

ma na angaanga e kirapi bamai talu tana parako.

¹² Ara vano bamai tana nina kili God vanigira, mara muria pipi sui na omea aia e ketsaligira kara naua pipi nauna i laona na barangengo popono.

¹³ Mi kalina God e moloa na usa ke lesovia na barangengo,

me visana kalina aia e naua na mani kedegini-
 aqira na tinoni,
 me visana kalina gana ke gini sauvulagia nina
 tobagoto vanigira.

14 “Ko rorongogoe a Job mo ko totu mui talu sa
 tagu tetelo,
 mo ko padavisugira na omea loki ganataga sui
 God e aqosigira.

15 ?Laka igoe o donaginia e naukoeguania God
 kalina aia e moloketsa vanigira na an-
 gaanga
 mara gini kirapi mai talu tana parako?

16 ?Me laka igoe o donaginia e koegua ti igira na
 parako ara tsautsau lê tana masaoka,
 igirani sui nina aqo nogo God e naugira tana
 sasagana loki?

17 Tagara goto, migoe o dona moa na gini rota lê
 na papara
 kalina na guguri ni ata e gadovikakaia na mo-
 moru.

18 God e taporatsania na masaoka i gotu me bu-
 lukaea tana sasana, me gini totu kalavata
 i tana.

?Me laka igoe nogo o sangâ God na aqosiana?

19 E dou ti igoe ko tsaritutugu vanigami nagua
 kami tsarivania God;
 rongona e ponopala lê na tobamami igami, mami
 tau saikesa dona nagua kami tsarigotoa.

20 “?Me ti vaga God ke dona laka au ngaoa na
 goko koluana,
 me laka sauba aia ke ngaoa na goko koluaqu
 inau?

?Rongona gua ti inau kau gini nausautuna vania
God na mani sekoliginiaqu?

²¹ “Reia bâ, na guguri e salamalea na masaoka,
me gini sina maka na aso,
me utugana vanigita na moro bâ i konina.

²² Migita a morosia bâ kesa na marara milamila
e datomai i vava,
ma na makana loki God e toravigita,
me gini utugana vanigita na moro bâ i konina.

²³ Gana susuliga God e loki sosongo me gini utu
vanigita na ba varangisiana;
mara gotolaka sui mara mana saikesa pipi sui
nina votagoko e nauvanigira na tinoni.

²⁴ Aia nogoria na rongona ti igira na tinoni sui
lakalaka ara matagunia aia;
maia e tau lelê boeginigira igira ara koe-
segeniqira laka ara sasaga sosongo nogo.”

38

Na Taovia e Gokovisu Vania a Job

¹ Mi kalina e goko sui a Elihu, ma na Taovia e
gokomai vania a Job i laona na guguri loki me
tsaria,

² “?Asei gana lakana igoe a Job ti o labuginia
nimu tsaqina goko kobakoba lê tau sasaga
na omea inau au ngaoa na nauana?

³ Ko tû mo ko goko mala mane,
mo ko vangaraua na tuguvisuana na goko inau
sauba kau veisuaginigo.

4 ?Laka iava nogo o totu igoe kalina inau au vusâ na barangengo?

Me ti vaga igoe o sasaga sosongo, me dou ti ko tsarimai vaniau laka au nau koeguania kalina au vusâ.

5 ?Masei nomoa e pedea ke koegua vaga na lokina?

?Masei e tatakatsinia na itai na totovo me tovo taligutiginia?

?Me laka o dona ginia igoe?

6 ?Ma nagua e tabedatogira na tuguru vatu ara tangoli kakaia na barangengo?

?Masei e pakâ na tsutsuvatuna?

7 Mi kalina ara reivaganana ia, migira na veitugu ara gini magemage mara linge kolu, migira sui goto na angelo i gotu ara gudato tana magemage.

8 “?Ko tsarimai vaniau igoe laka aseï nogo e vongo kapusia na matsapana na tasi loki, kalina e botsa dato tana tuturigana na barangengo?

9 Inau nogo au tsavu kapusiginia na tasi na parako, mau poropoiginia na rodo pulipuli.

10 Mau vorovotâ na votavota vania na tasi, vaga moa ti na bara e bara kaputia,

11 mau tsarivanja na tasi, ‘I tana nogo ko vosa. ! Mo ko laka goto na liusiana!

Mieni nogo kara vosa na kararana na panumu susuliga.’

12 “?Migoe a Job, laka i laona na maurimu
popono igoe,

o dona na ketsaliana me ke vovomai na dani?

13 ?Me laka igoe nogo e raiginia na dani male ke
mararasia na barangengo,

ma kara gini totu malemale igira na vanga
tsutsukibo ara taopoi tana rodo?

14 Na mararana na aso tana matsaraka e naua
mara gini totu malemale na omea sui,

mara gini labamaka na vungavunga ma na
poiatsa.

15 Na rodona na bongi e dou sosongo vanigira
na vanga tsutsukibo i tana ara gini tango-

mana na nauana niqira aqo seko,
ma na mararana na dani male e utusiginigira na
nauana niqira aqo seko.

16 “?Me laka o ba tsau nogo igoe tana vuravura i
laona na maorodo na tasi?

?Me laka o ba sanga liu nogo igoe tana pakokana
na kema?

17 ?Me laka ke kesa nogo ke tusuvulagi vanigo
igira na matsapakapu

ara vongo kapusiginia na barangengo na mate?

18 ?Me laka igoe o donaginia e koegua na lokina
na barangengo?

Ko tsarimai vaniau ti vaga igoe ko dona.

19 “?Me laka o dona igoe iava e talumai na
marara,

miava na uluna na rodo pulipuli?

20 ?Tangomana igoe ko tusuvulagia iava ka niqira
votavota kaira,

se ko molovisukaira tugua i tana ara ka pukugamai?

21 !E utu igoe ko voginia matena igoe o tuqatuqa nogo,

mo totu nogo i tana kalina inau au vusâ na barangengo!

22 “?Me laka o ba sage nogo igoe i laona na voki i tana inau au mololakagira na snou ma na kakoluna na usa kakai?

23 Inau nogo au molo vangaraugira i tana, agana tana tagu kalina ke laba na rota ma na vailabu loki.

24 ?Megua laka igoe o ba tsau nogo i tana e datomai na aso,
se tana nauna i tana e bisimai na guguri votu?

25 “?Asei nomoa e tsaia na mangamanga i tana e liu tsunamai na usa loki,
me malesi vania nina sautu na angaanga te e poda na vivisa?

26 ?Masei e moloa na usa ke tumu i tana e tau totu sa tinoni?

27 ?Masei e porisigira na kao mamatsa ma na kao makede ara kilia na malobu
ti kara gini rudu vaolu tugua na buruburu?

28 ?E tau utu ngatsu ti kara ka tamani ka tamaqira na usa ma na kolobu?

29 ?Me laka aseï ka tinaqira na bisi loki ma na kolobuna na usa kakai,

30 te ara gini kakai vaga na vatu na kô tatave,
me gini kakai buto lê na kelana na tasi?

31 “?Me laka tangomana igoe ko sorisaigira kesa na palatete na veitugu ma kara totu saisai kesa moa tana nauna i gotu tana masaoka?

?Se ko nusigira kesa na palatete na veitugu ma kara viri totu votavota bamai?

32 ?Me tangomana igoe ko mataligira na veitugu, mo ko pedevanigira iava tana kara totu, me ngisa kara laba, i laona kesa na uvi?

33 ?Me laka o donaginia igoe na vovorona agana na mani tagaoviginiaqira na omea ara totu tana masaoka, mo ko titivanigira na aqo gua kara nauvania na barangengo?

34 “?Tangomana igoe ko gudato mo ko ketsalia ke tû na parako na usa, me ke tumu tsunamai na usa me ke porisigo?

35 ?Me ti vaga igoe ko ketsalia na angaanga ke tarari tana masaoka, me laka aia ke tû me ke tsarivanigo, ‘E dou moa taovia’?

36 ?Masei nogo e tsarivulagi vania na komeo ti e gini dona laka sauba ke tave na obo?

?Se aseï nogo e tsarivania na kiukiu ti e dona laka sauba ke tumu na usa?

37 ?Masei nogo bâ e sasaga sosongo me tugu ke tsokoraegira na parako,

me ke qeogira me ke gini tareo tsunamai na usa,

38 aia e dona ke kakaisia na papasa me ke gini pakoka?

39 “?Laka igoe nogo o tsodoa na mutsa kara gania igira na laeone,

ma kara gini masu tania niqira vitoa igira na
 dalena laeone,
 40 kalina ara totu popoi i laona na pokopoko,
 mara kenavia gaqira omea kara gania?
 41 ?Me laka aseï nogo e palagira na kaokao na
 mutsa
 kalina igira ara lovo bamai vitoa lê,
 ma na daleqira ara ngangaidato vaniau laka kau
 palagira?"

39

1 Ma na Taovia e goko goto vania a Job me
 tsaria,
 "?Laka igoe o donaginia e ngisa ara botsa igira na
 naniqoti atsi ara totu tana vungavunga?
 ?Me laka o momoro igoe kalina ara vasusu igira
 na dia atsi?
 2-3 ?Me laka o dona igoe e visa na vula ara totu i
 tobana
 tinaqira igira na dalena naniqoti ma na dia atsi?
 Me laka o donagotoa igoe tana tagu gua ara
 vatsangia na daleqira?
 4 Mi laona na goana atsi igira na daleqira ara
 lokiloki mara susuliga;
 mara tsidaligi tania na tinaqira, mara tau goto
 visumai i koniqira.
 5 "?Masei nogo e tamivanigira na asi atsi kara
 muria niqira papada segeni?
 ?Masei nogo e nusiligia na sosoriqira, me tami-
 vanigira kara rurugu bamai?
 6 Inau nogo au sauvanigira na kaomate ke lia na
 veraqira,

mau tamivanigira kara mauri tana kao atsa e totu na solo konina.

7 Mara totu ao sosongo tania na leleona na veraloki,

me tau goto tangomana ke kesa ke ladogasigira, ma kara lia nina mani aqo.

8 Ara liu bamai moa i kelana na vungavunga, mara lalave gaqira buruburu kara gania.

9 “?Egua igoe a Job, o pada laka sauba ke tami sa buluka atsi me ke aqo vanigo?

?Me laka aia ke tami na ba totu i laona nimu vale na buluka tana bongi?

10 ?Me tangomana ko soria na itai i konina sa vidaqira mo ko naua me ke aqo vanigo tana pilokao?

?Se ke raqâ na gau na ovu tavugi tana nimu uta?

11 ?Me laka tangomana ko norua na susuligana loki aia,

me ke nauvanigo nimu aqo loki vaga gira?

12 ?Me laka aia nomoa o padavania ke angunimai vanigo na vuana nimu uta ganoga,

me ke ba mologira goto nimu vatuna uiti tana nauna na mani dudusi uiti?

13 “!Reia na vatana na manu ara soaginia na ostris,* e rereidou sosongo na ivuna ma na rpona,

maia e tau moa dona ke galuvegira na dalena vaga e naua na tsou.

* **39:13 39:13** “na ostris” Aia e kesa na vatana na manu tua katsi e dona na vavano tsaku sosongo tana kao me vo moa na lovo dato i gotu ao.

14 Na ostris e mologira nina toluna kara totu lê tana kao,
rongona na guguvuna na kao ke paragira.

15 Me tau goto gini boe ti na tuana tinoni ke tsogori botsaligira,
se na omea atsi kara butuligira.

16 Me vaga moa ti ara tau na toluna segeni nogo aia,
me tau lelê gini boe laka nina rota tana vasusu e puala lê.

17 Minau nogoria au nauvania te aia e gini bubulega,
mau tau goto tusuvania na sasaga loki.

18 Me atsa moa ti inau au nauvani vaganana ia,
mi kalina aia e tuturiga na ulo,
maia e dona ke ulo tsaku sosongo, liusigira na ose kolugira igira ara sage i koniqira.

19 “?Me laka igoe nogo a Job, o nauvanigira na ose mara gini susuliga sosongo,
mo tusuvanigira na ivuqira katsi murina lioqira?

20 ?Migoe nogo o nauvanigira ti ara gini dona na tsipu mala kipo,
mara gini molo matagu vanigira na tinoni tana niqira ngusu ara naua me tangi loki na isuqira?

21 Ara gini kaekae na susuligaqira, ma na guguna na tuaqira ara asikaeginia na kao,
mara ulo tsapatugu bâ i laona na vailabu tana susuligaqira popono..

22 Ara tau goto dona na mataguniana sa omea,
me tau goto tangomana sa isi ke sugarivisugira.

- 23 Ma gaqira sagore na mane ara sage tana ose ara viri rereke, mara angaanga takuti i laona na aso.
- 24 Mi kalina igira na ose ara rongomia na tatangina na tavuli, me gini kaso na tobaqira; mara gini tau tangomana kara tu dodo, ara ulovano saviliu.
- 25 Me pipi kalina e tangi na tavuli, migira ara ngusu loki goto; ara sigininogoa na vuruna na vailabu loki idavia kara ba varangisia, mara rongomigira gaqira taovia tagao na mane vaumate kalina ara soalagini vanigira niqira mane.
- 26 “?Me laka na roga e sasani i konimu igoe te e gini dona na lovo, me kaporakasia na rapona me sautadâ tabana i ata?
- 27 ?Me laka na manuloki e pitugo igoe ko ketsalia ti ke ba logo binuna i gotu ao i kelana na vungavunga?
- 28 Aia e aqosia na valena i kelana na maragova i gotu ao, ma na tsotsokina e lia nina mani taopoi.
- 29 Mi tana nogo aia e tû me matani bamaigira ti ke visana na omea ke labugira me ke ganigira, me atsa moa ti kara totu ao, maia e morosigira moa.
- 30 Iava moa i tana e totu na kubuqira na omea mate, mi tana ara saimai na manuloki, ma na daleqira tetelo ara gini mage na mutsuana na gabuqira.”

40

¹ Ma na Taovia e tsarigotoa:

² “A Job, inau na God Susuliga Sosongo, migoe o livusuguradi sosongo vaniau.

Mi kalina ia minau au pitugo moa igoe. ?Sauba ko tuguvisu vaniau niqû goko se tagara?”

³ Ma Job e gokovisu vania na Taovia me tsaria:

⁴ “?Inau au tau sa rongona tinoni, ma nagua goto tangomana kau gini gokovisu vanigo Taovia?

Me sauba kau tau goto tovoa na tsariana sa omea vanigo.

⁵ Inau au gini gokonogoa danga sosongo na omea, me tau goto tuguau kau tsarigotoa sa omea.”

⁶ Mi laona na viru loki ma God e tû me gokovisu vania a Job me tsaria:

⁷ “Ko tû nogo kalina ia, mo ko goko mala mane, mo ko tuguvisu vaniau na omea inau kau veisuaginigo.

⁸ ?Me laka igoe o ngaoa ko tovoa na tsodoana laka inau au vô na pedegoto, me laka inau au sasi migoe segenimu moa o goto?

⁹ ?Me laka igoe o susuliga atsa koluau inau?

?Me laka na tatangina na liomu e dona ke poda loki vaga na lioqu inau?

¹⁰ Me ti ke vaga ia, migoe ko adia na sasaqu inau, mo ko gini popolo gamu tangisoa ngiti inilau, mo ko totu palakae liusigira na tinoni sui.

- 11 Mo ko morotsuna bâ i koniqira igira na vanga kaekae;
mo ko qetu tsuna vanigira na koremu mo ko pukaliginia niqira kaekae.
- 12 Eo, ko moro bâ i koniqira mo ko tsogori tsunaligira;
mo ko bingi rutugira igira na vanga tsutsukibo i tana nogo ara totu.
- 13 Ko munugira sui lakalaka tana kao;
ma na barangengo na mate ke poia na mataqira.
- 14 Mi tana ti inau saikesa nogo na kesanina kau ida na tsonikaeamu igoe a Job,
ma na tsariana laka igoe segenimu nogo e managamu mo tangomana.
- 15 “Mo ko reia bâ na Behomot, aia na tuqana vigo na omea atsi.
Inau nogo au volâ aia, mau volago goto igoe.
Maia e gani gana buruburu vaga na buluka.
- 16 !E patsotso takuti na konina aia, me susuliga sosongo!
- 17 Ma na kalina e tudato vaga moa na gai na sida,
ma na potena tuana ara kakai takuti.
- 18 Na sulina ara kakai vaga moa na tapalamila,
ma na tuana ara vaga moa na takutina na tapalalaka katsikatsi.
- 19 “!Maia saikesa nogo e susuliga liuliu bâ i laogira na omea tuavati sui inau au volagira!
Inau nogo au aqosia, te inau segeniqu moa au tangomana kau adipukalia gana susuliga.
- 20 Ma na buruburu na mani palaginiana ara viri dato i kelana tetena

i tana ara sisinagi bamai igira na omea tuavati atsi.

²¹ Aia e tsatsaro i vavana na gai kokonaga, me taopoi i laoqira na vuluvulu tana bokoboko.

²² Na gai kokonaga ma na gai melu ara dato liligina na kô

e tabegara na araqira mara ravisiginia.

²³ Maia e tau matagu kalina e tatave loki na kô me tsaro dodo rago moa kalina na Kô Jordan e tatari me tsirikia na matana.

²⁴ ?Masei tangomana ke dokolivania na matana me ke tangolia?

?Se ke kautsiginia na salili na tsotsouna?"

41

¹ Ma na Taovia e gogoko babâ moa me tsaria, “?Me laka tangomana igoe ko kautsiginia na salili aia Leviatan na tuqana vigo na omea mamauri ni tasi,

se ko soriginia na itai na lapina?

² ?Laka tangomana ko tsukulaginia na itai tana tsotouna,

se ko karaginia na salili na ngongoena?

³ ?Me laka sauba aia ke ngasugo ko galuvea, mo ko tamivania me ke vano lê?

⁴ ?Me laka sauba aia ke naua kesa na vekesai kolugo,

me ke vekea laka sauba ke aqo vanigo tana maurina popono?

⁵ ?Laka tangomana igoe ko ladogasia vaga kalina o nauvania kesa nimu manu, se ko soriginia na itai, migira na dalemu daki kara gini sisinagi?

6 ?Me laka igira na mane tsabiri kara gini vaipetsakoegi tana molo matena?

?Me laka sauba kara putsi kutikutia ti kara tsabiria?

7 ?Laka tangomana ko baoa ma kara viri katsa gamu bao i konina, se ko baolobia na lovana?

8 Bâ, ko tovovidana na tangoliana, maia sauba ke iri, mi tana ti ko vatsangia na susuligana, me utu goto ko padalea, mo ko ngaotugua na tovoana.

9 “Me ti vaga kesa ke reilakana moa na Leviatan, me sauba ke kaso tobana me ke tavongani mateluvu lê.

10 Me ti vaga ke bâ kesa me ke tsaia, maia sauba ke kore.

?Masei nomoa ke malagai na ba tû i matana?

11 ?Masei tangomana ke baginia aia me ke mauri moa?

Tagara kesa tana barangengo popono tangomana ke naua.

12 “Ko rorongo igoe, minau kau votadou vanigo tana rongona na tuana aia Leviatan, ma gana susuliga, ma na rereina na konina.

13 Tau tangomana kesa ke ratsiligi vania gana polo na tsavugotu, se ke tailobia gana sagore e sagelia.

14 ?Masei nomoa tangomana ke mangangasi vania na mangana,

i tana ara viri tû na livona mamataguniga?

15 Ma na kakana tana gotuna ara viri tutû palatete

vaga na tako ara bulusaigira, mara kakai vaga na
vatu.

16 Me pipi kesa e tuguta bâ kolua kesa i ligisana,
me atsa moa ti na magomago me tau goto
tangomana ke liu tana ka gaqira levuga.

17 Igira sui ara totu bulusai kakai
me tau goto tangomana sa omea ke raqa vota-
gira.

18 Mi kalina aia e tsipe, ma na angaanga e kirapi
mai,
ma na matana e maka vaga moa na aso kalina e
dato vaolu.

19 Na lapina lake e rutsumai tana mangana,
ma na vividina ara viri rarasa bamai.

20 Ma na pungu e rutsuligi talu i laona na isuna,
vaga moa na punguna na buruburu ara kodoa i
vavana na kuki.

21 Mi kalina aia e manganga ma na mamagona e
gini gâ na lake;
ma na iruna e rutsulaba tana mangana.

22 Me matai sosongo na liona,
migira sui ara tsodoa aia ara gini matagu loki
sosongo.

23 Me tau goto maluku sa tabana na kokorana;
e kakai popono vaga moa na tapala laka.

24 Ma na tobana e kakai pitsu
vaga saikesa moa na vatu na asa gau.

25 Mi kalina aia ke tû, me atsa moa na tinoni
susuliga bâ, migira goto ara matagu mate;
me labe lê na koniqira popono.

26 Me tau goto tangomana sa isi kara tou bokalig-
inia;
se sa bao, se sa pipili kara baoginia.

- 27 Mi matana aia, ma na tapala laka e malutsi lê vaga moa na rau na buruburu makede.
ma na tapalamila e maluku lê vaga moa na gai tolatola.
- 28 Me tagara goto sa pipili tangomana ke molo matagu vania me ke gini tsogo aia;
migira goto na watu ara taiginia ara vaga moa ti na tapurina tetele lê na buruburu makede.
- 29 Mi matana aia na tubi e vaga lê moa ti kesa na rau na buruburu makede.
maia e kiataginigira lê moa kalina na tinoni ara langâ mara tsonia niqira bao.
- 30 Ma na vidona tana tobana ara vaga moa na tatsilena vavanga na popovatu;
me pipi tana nauna aia e liu ma na vidona e dona ke qaria na kao.
- 31 Mi kalina aia e su tsuna i tasi, maia na tasi e aligiri me vulodato,
me pupuega vaga moa kalina e totopo na kô.
- 32 Me molovisua i murina na burorona angaanga,
me sere vaga saikesa moa na sengena na tuqatuqa.
- 33 Me tagara goto sa omea tana barangengo popono ke atsa kolua;
aia nogo e kesa na omea vovola e vô saikesa na matagu.
- 34 Aia e morosi peagira na omea sui atsa moa ti igira na omea tuavati vanga kaekae;
me taovia kaputigira pipi sui lakalaka na omea tuavati atsi.”

42

¹ Me tû a Job me gokovisu vania na Taovia me tsaria,

² “Taovia inau au dona nogo laka igoe o Susuliga Sosongo,
mo naugira na omea sui moa o padangaoa na nauana,
me tau goto tangomana kesa ke tongo vanigo.

³ Mo veisuaginiau laka e koegua inau ti au tau matagu na labuginiana niqû tsaqina goko bubulega na omea igoe o ngaoa na nauana,

kalina inau au tau lelê dona sa omea.
Eo, inau au gini goko na omea au tau saikesa donaginia,
igira na omea ganataga loki e utugana vaniaiu inau na padagadoviana.

⁴ Migoe o tsarivaniau kau rorongo vata kalina igoe ko goko,
ma kau tovoa na tuguvisuana na omea igoe o veisuaginiau.

⁵ Tana idana, inau au donaginigo moa igoe tana omea au rongomia i koniqira na tinoni tavosi ara tsaria vaniaiu,
mi kalina ia, minau au reilakamu ginia na mataqu segeni.

⁶ Me vaga ia, minau au gini vangamâ loki tana rongona na omea sui inau au tavongani tsarigira,
mau padasavi sosongo, mau gini uliuli na papasa ma na tora,
na papadana laka au pilotoba nogo.”

Na Taovia e Goko Vanitugira Na Kulana a Job

⁷ Mi murina kalina na Taovia e goko sui vania a Job, maia e tsarivania a Elipas, "Inau au kore sosongo vanigo igoe me vanikaira goto ruka gamu duli, rongona i tugamu amu tu tau tsaria sa goko mana tana rongoqu inau vaga e naua a Job niqu maneaqo.

⁸ Me dou ti kalina ia kamu tu adimaia vania a Job ke vitu na buluka mane me ke vitu na sipi mane, ma kamu tu savorigira vaga na kodoputsa tu matemui segeni. Maia Job sauba ke nonginongi tu matemui, minau sauba kau rongomia nina nonginongi, ma kau gini tau palu tu vangamamui tana rongona tu nimui sasaga bubulega amu tu naua. I tugamu amu tu tau tsaria sa goko mana tana rongoqu inau vaga e naua a Job."

⁹ Mi tana, mi tugira a Elipas, ma Bildad, ma Sopar ara tu bâ mara tu naua na omea vaga na Taovia e raiginitugira na nauana, ma na Taovia e rongomia nina nonginongi a Job.

¹⁰ Mi murina kalina a Job e nonginongi sui tu mateqira tugira gana duli, ma na Taovia e naua me gini tamani omea danga tugua, me pabovanigotoa ruka kalina na dangana na omea vaga aia e tamanigira nogo tana idana.

¹¹ Migira sui lakalaka na tasina mane ma na tasina daki a Job migira goto na kulana ni sau ara mai na tsigoviana mara sanga na mutsa koluana i valena. Ara goko dou vania mara vere a tana rongoqira pipi na rota aia na Taovia e molomai vania. Me pipi gira sui tatasa ara sauvania visana na qolo ma na siraku qolu.

¹² Me tû tana, ma na Taovia e vangalaka dou sosongo bâ vania a Job, mi tana susuina na maurina ma Job e tamani omea danga liusia bâ tana idana. Aia e tamanina sangavulu vati toga na sipi, me ono toga na kamelo, me ruka toga na buluka, me kesa toga na asi.

¹³ Maia e tamanigotoa vitu na dalena mane me tolu na dalena daki.

¹⁴ Maia e soaginia na dalena daki botsaida ko Jemima, ma na rukanina ko Kesia, ma na muritibaka ko Keren Hapuk.*

¹⁵ Me tagara goto sa daki tavosi i laona na barangengo popono ke dou na rereina, vaga tu rereiqira tugira na dalena daki a Job. Maia tu tamaqira e vota vanitugira tu gaqira tuva tana tangolidatoana niqira omea tatamani, atsa kolutugira goto na dalena mane.

¹⁶ Maia Job e mauri babâ goto kesa sangatu vati sangavulu na ngalitupa, me reigira na kukuana migira goto na daleqira na kukuana.

¹⁷ Mi muri maia e mate kalina e tuqatuqa seko sosongo nogo.

* **42:14 42:14** Na rongona na soa ko Jemima tana goko Hibru 'kulukulu'; ma na rongona na soa ko Kesia 'kasia,' aia e kesa na vatana na papasa sisigini dou; ma na rongona na soa ko Keren Hapuk 'na botso e totu na omea na totole i laona.'

Ghari Bible

Ghari: Ghari Bible (Bible with Deuterocanon)

copyright © 1998 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ghari)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

eb379363-fbdd-532b-81c1-eb5fe7aa36a9